

PREHLAD VYBRANÝCH ROZHODNUTÍ ÚSTAVNÉHO SÚDU SLOVENSKEJ REPUBLIKY

za obdobie august 2014
Plénum

Uznesenie:

spisová značka	PL. ÚS 15/2014
sudca spravodajca	Lajos Mészáros
druh konania	Podľa čl. 136 ods. 2 Ústavy Slovenskej republiky Ústavný súd Slovenskej republiky dáva súhlas na trestné stíhanie alebo vzatie do väzby sudcu a generálneho prokurátora.
druh rozhodnutia a spôsob vybavenia	uznesenie - vyhovené
dátum rozhodnutia	4. júna 2014
dotknuté články ústavy, ústavných zákonov a medzinárodných zmlúv	čl. 144 ods. 1 Ústavy Slovenskej republiky čl. 145 ods. 2 Ústavy Slovenskej republiky
skutkový stav a základné fakty	<p>Generálny prokurátor požiadal Ústavný súd Slovenskej republiky (ďalej len „ústavný súd“) o vydanie súhlasu na trestné stíhanie sudcu okresného súdu, pre skutky právne kvalifikované ako pokračovací zločin prijímania úplatku podľa § 329 ods. 1 a 2 Trestného zákona v jednočinnom súbehu so zločinom zneužívania právomocí verejného činiteľa podľa § 326 ods. 1 písm. a) a ods. 2 písm. a) Trestného zákona s poukazom na § 138 písm. h) Trestného zákona.</p> <p>Tento zločin mal dotknutý sudca spáchať tým, že prijal viacero úplatkov v súvislosti so svojou rozhodovacou činnosťou v rôznych trestných konaniach.</p>
ratio decidendi	<p>Ústava Slovenskej republiky (ďalej len „ústava“) vo vzťahu k niektorým skupinám a kategóriám osôb upúšťa od zásady rovnosti práva a pripúšťa výnimku z pôsobnosti trestného práva pre tieto skupiny a kategórie osôb v rozsahu a spôsobom ustanoveným ústavou a zákonom. Do tejto kategórie osôb patria aj sudcovia. Účelom imunity sudcu je najmä zaistiť nezávislosť jeho rozhodovania, posilňovať jeho občiansku odvahu rozhodovať v súdnych sporoch v konkrétnych prípadoch len na základe ústavy, ústavných zákonov a medzinárodných zmlúv, ochranu funkcie sudcu pred zneužitím práva stíhať pre trestné činy používaním nátlaku prostriedkami trestného konania a používaním donucovaných prostriedkov v rámci trestného konania.</p> <p>Táto imunita sudcu však, prirodzene, nemôže slúžiť na to, aby bola zaistená beztrestnosť páchatel'ov trestných činov, a preto nie je absolútna, trvá len do rozhodnutia ústavného súdu o vydaní súhlasu na trestné stíhanie sudcu.</p> <p>Rozhodovanie o žiadosti generálneho prokurátora o vydanie súhlasu na trestné stíhanie sudcu vyžaduje, aby zo žiadosti bolo zrejmé, že je dostatočne odôvodnený záver o tom, že sudca spáchal konkrétny trestný čin. Generálneho prokurátora žiadajúceho súhlas na trestné stíhanie sudcu zaťažuje v tomto type konania pred ústavným súdom bremeno preukázania minimálne dôvodného podozrenia, že sudca svojím konaním mohol naplniť všetky znaky skutkovej podstaty trestného činu. Súhlas ústavného súdu na trestné stíhanie a vzatie do väzby sudcu je podmienený aj tým, že ústavný súd nezistí žiadnu skutočnosť, ktorá by v čase rozhodovania odôvodňovala podozrenie, že ide o pokus zneužiť trestné stíhanie proti konkrétnemu sudcovi.</p> <p>K obsahovým náležitostiam žiadosti generálneho prokurátora o vydanie súhlasu na trestné stíhanie sudcu patrí nielen jednoznačná právna kvalifikácia trestného činu, pre ktorý sa vydanie súhlasu na trestné stíhanie žiada, ale aj vymedzenie skutku, ktorého sa mal dotknutý sudca dopustiť, opisom skutku (konania či opomenutia tohto sudcu) s uvedením miesta, času, prípadne iných okolností, za ktorých k nemu došlo, resp. tak, aby</p>

	<p>skutok nemohol byť zamenený s iným skutkom.</p> <p>Ústavný súd k žiadosti generálneho prokurátora konštatoval, že spĺňa všetky vyššie uvedené atribúty.</p> <p><u>Ústavný súd preto na základe tajného hlasovania rozhodol, že dáva súhlas na trestné stíhanie sudcu okresného súdu.</u></p>
<p> Použité odkazy na relevantnú judikatúru ústavného súdu, ESEP a iných súdov</p>	<p>Ústavný súd SR: PL. ÚS 19/02, PL. ÚS 24/03, PL. ÚS 4/04, PL. ÚS 101/2011</p>

Nález:

<p> spisová značka</p>	<p> PL. ÚS 102/2011</p>
<p> sudca spravodajca</p>	<p>Sergej Kohut</p>
<p> druh konania</p>	<p>podľa čl. 125 ods. 1 písm. a) Ústavy Slovenskej republiky Ústavný súd Slovenskej republiky (ďalej len ústavný súd“) rozhoduje o súlade zákonov s ústavou, s ústavnými zákonmi a s medzinárodnými zmluvami, s ktorými vyslovila súhlas Národná rada Slovenskej republiky a ktoré boli ratifikované a vyhlásené spôsobom ustanoveným zákonom.</p>
<p> druh rozhodnutia a spôsob vybavenia</p>	<p> nález - v časti vyhovené</p> <ul style="list-style-type: none"> - v časti nevyhovené - v časti bol návrh zamietnutý - v časti bolo konanie zastavené
<p> dátum rozhodnutia</p>	<p>7. mája 2014</p>
<p> dotknuté články ústavy, ústavných zákonov a medzinárodných zmlúv</p>	<p>čl. 1 ods. 1 Ústavy Slovenskej republiky čl. 2 ods. 2 Ústavy Slovenskej republiky čl. 12 ods. 1, 2 a 4 Ústavy Slovenskej republiky čl. 13 ods. 3 a 4 Ústavy Slovenskej republiky čl. 19 ods. 1, 2 a 3 Ústavy Slovenskej republiky čl. 22 ods. 1 Ústavy Slovenskej republiky čl. 30 ods. 4 Ústavy Slovenskej republiky čl. 46 ods. 1 a 2 Ústavy Slovenskej republiky čl. 141 ods. 1 Ústavy Slovenskej republiky čl. 141a ods. 4 písm. a), b) a f) Ústavy Slovenskej republiky čl. 142 ods. 1 Ústavy Slovenskej republiky čl. 143 ods. 3 Ústavy Slovenskej republiky čl. 144 ods. 1 Ústavy Slovenskej republiky čl. 145 a ods. 2 Ústavy Slovenskej republiky čl. 148 ods. 2 Ústavy Slovenskej republiky čl. 6 ods. 1 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd čl. 8 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd čl. 14 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd</p>
<p> skutkový stav a základné fakty</p>	<p>Ústavný súd Slovenskej republiky (ďalej len „ústavný súd“) na spoločné konanie spojil návrhy skupiny 37 poslancov Národnej rady Slovenskej republiky a generálneho prokurátora Slovenskej republiky zastúpeného prvým námestníkom generálneho prokurátora Slovenskej republiky (ďalej v texte len „navrhovatelia“) na vyslovenie nesúlady viacerých ustanovení zákona č. 385/2000 Z. z. o sudcoch a prísediacich v znení zák. č. 33/2011 Z.z. a zák. č. 100/2011 Z.z.; zák. č. 757/2004 Z.z. o súdoch v znení zák. č. 33/2011 Z.z.; zák. č. 548/2003 Z.z. o Justičnej akadémii v znení zák. č. 33/2011 Z.z.; zák. č. 400/2009 Z.z. o štátnej službe v znení zák. č. 33/2011 Z.z.; čl. I bodu 45 zák. č. 33/2011 Z.z., ktorým sa mení a dopĺňa zák. č. 385/2000 Z.z. o sudcoch a prísediacich; § 36a ods. 3 zák. č. 38/1993 Z.z. o organizácii Ústavného súdu Slovenskej republiky, o konaní pred ním a o postavení jeho sudcov v znení zák. č. 33/2011 Z.z. a § 14 ods. 3 písm. e) druhého bodu zák. č. 330/2007 Z.z. o registri trestov v znení zák. č. 33/2011 Z.z. s vyššie uvedenými ustanoveniami Ústavy Slovenskej republiky (ďalej len „ústava“) a Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd (ďalej len „dohovor“).</p> <p><u>Navrhovatelia vzniesli vo vzťahu k napadnutým zákonným ustanoveniam tieto námietky:</u></p>

A. K namietanému nesúladu ustanovenia § 11 zákona č. 385/2000 Z. z. o sudcoch a prísediacich a o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení zákona č. 33/2011 Z. z. a v znení zákona č. 100/2011 Z. z. s čl. 1 ods. 1, čl. 2 ods. 2, čl. 141 ods. 1, čl. 141a ods. 4 písm. b) a čl. 144 ods. 1 ústavy a čl. 6 ods. 1 dohovoru (pridelenie sudcu).

Navrhovatelia namietali nesúlad právnej úpravy kvôli odňatiu podmienky predchádzajúceho súhlasu kandidáta na sudcu s pridelením na výkon funkcie sudcu a z dôvodu faktického zrušenia existujúceho súhlasu s pridelením. Navrhovatelia taktiež tvrdili, že právna úprava, v zmysle ktorej sa sudcom krajského súdu môže stať aj osoba bez praxe v súdnej moci, je v rozpore s kariérnym postupom sudcu a bude viesť k zhoršeniu kvality výkonu súdnictva.

B. K namietanému nesúladu ustanovenia § 12 ods. 1 zákona č. 385/2000 Z. z. v časti slov „toho istého stupňa a len na voľné miesto sudcu“ s čl. 1 ods. 1, čl. 141 ods. 1, čl. 141a ods. 4 písm. b) a čl. 144 ods. 1 ústavy a čl. 6 ods. 1 dohovoru a nesúladu § 151p zákona č. 385/2000 Z. z. s čl. 1 ods. 1, čl. 141 ods. 1, čl. 141a ods. 4 písm. b) a čl. 144 ods. 1 ústavy a čl. 6 ods. 1 dohovoru (dočasné pridelenie sudcu a skončenie dočasného pridelenia).

Konanie o návrhu v časti týkajúcej sa ustanovenia § 12 ods. 1 zákona č. 385/2000 Z. z. bolo zastavené (viď „ratio decidendi“ k bodu B).

Pokiaľ ide o § 151p zákona o sudcoch a prísediacich navrhovatelia argumentovali ústavne neprípustnou retroaktivitou právnej úpravy, ktorá má byť tiež v rozpore s princípom del'by moci, keď sa ruší rozhodnutie Súdnej rady o dočasnom pridelení sudcu, a to k 1. máju 2011. Navrhovatelia poukazovali na čl. 141 ods. 4 písm. b) ústavy, v ktorom sa podľa nich konštituuje právo (iba) Súdnej rady rozhodovať o pridelení a preložení sudcov.

C. K namietanému nesúladu ustanovenia § 14 ods. 2 zákona č. 385/2000 Z. z. s čl. 1 ods. 1, čl. 2 ods. 2, čl. 141 ods. 1, čl. 141a ods. 4 písm. b) a čl. 144 ods. 1 ústavy a čl. 6 ods. 1 dohovoru (preloženie sudcu na iný súd).

Navrhovatelia konštatovali nevhodnosť a nesystémovosť zákonodarcom vytvoreného modelu výberových konaní a s ním spojenej možnosti preloženia sudcu na súd vyššieho stupňa v prípade úspešného absolvovania výberového konania či možnosti obsadenia voľného miesta na súde vyššieho stupňa tzv. nesudcom.

D. K namietanému nesúladu ustanovenia § 28 ods. 1 a 2 zákona č. 385/2000 Z. z. s čl. 1 ods. 1, čl. 12 ods. 1, čl. 13 ods. 3, čl. 30 ods. 4, čl. 141 ods. 1 a čl. 144 ods. 1 ústavy (obsadzovanie voľných miest sudcov výberovými konaniami) a ustanovenia § 151u ods. 1 a 2 zákona č. 385/2000 Z. z. s čl. 1 ods. 1, čl. 12 ods. 1, čl. 13 ods. 3, čl. 30 ods. 4, čl. 141 ods. 1 a čl. 144 ods. 1 ústavy, ako aj ustanovenia čl. I bodu 45 zákona č. 33/2011 Z. z., ktorým sa mení a dopĺňa zákon č. 385/2000 Z. z. o sudcoch a prísediacich a o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení neskorších predpisov a ktorým sa menia a dopĺňajú niektoré zákony, s čl. 1 ods. 1, čl. 12 ods. 1, čl. 13 ods. 3, čl. 30 ods. 4, čl. 141 ods. 1 a čl. 144 ods. 1 ústavy (právne postavenie justičných čakateľov).

Navrhovatelia tvrdili, že právna úprava § 28 ods. 1 a 2 zákona o sudcoch a prísediacich odníma justičným čakateľom nárok obsadiť voľné miesto sudcu a zavádza povinnosť absolvovať výberové konanie aj justičným čakateľom, čím neodôvodnene duplikuje výberové konanie, keďže justiční čakatelia už výberovým konaním na funkciu justičného čakateľa prešli a majú tak nárok obsadiť voľné miesto sudcu.

E. K namietanému nesúladu ustanovenia § 29 zákona č. 385/2000 Z. z. s čl. 1 ods. 1, čl. 46 ods. 1, čl. 141 ods. 1, čl. 141 ods. 1 písm. a), čl. 143 ods. 3 a čl. 144 ods. 1 ústavy a čl. 6 ods. 1 dohovoru a ustanovenia § 151r zákona č. 385/2000 Z. z. s čl. 1 ods. 1, čl. 2 ods. 2, čl. 30 ods. 4, čl. 141 ods. 1, čl. 141a ods. 4 písm. a), čl. 143 ods. 3 a čl. 144 ods. 1 ústavy a čl. 6 ods. 1 dohovoru (výberové konanie na funkciu sudcu).

Navrhovatelia žiadali, aby ústavný súd vyslovil nesúlad právnej úpravy kreovania výberovej komisie pre výberové konanie na funkciu sudcu. Poukázali na to, že dvaja členovia komisie sú kreačne závislí od ministra spravodlivosti, teda od výkonnej moci, a jeden člen je kreačne závislý od zákonodarnej moci. Nastáva tak podľa navrhovateľov situácia, ktorá je v rozpore s princípom del'by moci a princípom nezávislosti súdnej moci, keďže väčšinu vo výberových komisiách majú členovia nominovaní politickými reprezentantmi.

F. K namietanému nesúladu ustanovenia § 37 ods. 5 zákona č. 757/2004 Z. z. o súdoch a o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení zákona č. 33/2011 Z. z. s čl.

1 ods. 1, čl. 2 ods. 2, čl. 46 ods. 1, čl. 141 ods. 1, čl. 143 ods. 3 a čl. 144 ods. 1 ústavy a ustanovenia § 101c zákona č. 757/2004 Z. z. s čl. 1 ods. 1, čl. 30 ods. 4, čl. 46 ods. 1, čl. 141 ods. 1, čl. 143 ods. 3 a čl. 144 ods. 1 ústavy a čl. 6 ods. 1 dohovoru (výberové konanie na funkciu predsedu súdu).

Podľa navrhovateľov napadnutá právna úprava zaviedla prílišnú ingerenciu výkonnej moci do kreácie výberovej komisie a výberového konania na funkciu predsedu súdu. Navrhovatelia sa domnievajú, že je potrebné rešpektovať „prirodzené“ pravidlo, že predseda je prvým medzi rovnými, ktoré sa nebude rešpektovať v prípade, ak sudcom na súde bude predseda zvolený v rozpore s ich vôľou. To podľa navrhovateľov ústi do nekonformity napadnutej právnej úpravy s princípom del'by moci a nezávislosti súdnej moci.

G. K namietanému nesúladu ustanovenia § 38 ods. 3 až 7 zákona č. 757/2004 Z. z. s čl. 1 ods. 1, čl. 30 ods. 4, čl. 46 ods. 1 a 2, čl. 141 ods. 1 a čl. 144 ods. 1 ústavy a čl. 6 ods. 1 dohovoru (zánik funkcie predsedu súdu odvolaním).

Navrhovatelia namietali ustanovenie § 38 ods. 5 zákona č. 757/2004 Z. z., ktoré ustanovuje, že predsedu súdu odvoláva minister spravodlivosti, pričom z textu ustanovenia de facto vyplýva, že minister nie je pri tomto odvolávaní v podstate ničím viazaný, keďže na jeho rozhodnutie o odvolaní predsedu súdu sa nepoužije všeobecný predpis o správnom konaní, nie sú proti nemu prípustné (žiadne) opravné prostriedky a nie je ani preskúmateľné súdom. Okrem toho namietali aj nesúlad ustanovenia § 38 ods. 3 a 4, resp. ods. 6 a 7 zákona č. 757/2004 Z. z. s označenými článkami ústavy.

H. K namietanému nesúladu ustanovenia § 28 ods. 6 a 7 zákona č. 385/2000 Z. z. s čl. 1 ods. 1, čl. 12 ods. 1, 2 a 4, čl. 13 ods. 4, čl. 19 ods. 1, 2 a 3, čl. 22 ods. 1, čl. 30 ods. 4, čl. 141 ods. 1 a čl. 144 ods. 1 ústavy a čl. 8 a čl. 14 dohovoru (ochrana osobných údajov v súvislosti s výberovým konaním) a k namietanému nesúladu ustanovenia § 31 ods. 1 písm. c) zákona č. 385/2000 Z. z. s čl. 1 ods. 1, čl. 12 ods. 1 a čl. 13 ods. 4, čl. 19 ods. 3, čl. 22 ods. 1, čl. 30 ods. 4, čl. 141 ods. 1 a čl. 144 ods. 1 ústavy a čl. 8 a čl. 14 dohovoru (ochrana osobných údajov v súvislosti s písomným vyhlásením sudcu a uchádzača o funkciu sudcu).

Navrhovatelia namietli nesúlad právnej úpravy týkajúcej sa údajov poskytovaných v súvislosti s výberovým konaním z dôvodu vágnosti, diskriminácie, nevhodnosti, neproporcionálnosti a zásahu do práva na súkromie. Taktiež konštatovali, že zákonodarcom zvolené prostriedky nepovedú k transparentnosti, keďže okrem iného laická verejnosť nie je spôsobilá posúdiť uchádzačov o funkciu.

I. K namietanému nesúladu ustanovenia § 151q zákona č. 385/2000 Z. z. s čl. 1 ods. 1, čl. 141 ods. 1, čl. 141a ods. 4 písm. b) a čl. 144 ods. 1 ústavy a čl. 6 ods. 1 dohovoru (trvanie funkcií predsedov grémií a kolégií).

Navrhovatelia argumentovali ústavne neprípustnou retroaktivitou právnej úpravy, ktorá má byť tiež v rozpore s princípom del'by moci, keď sa ruší rozhodnutie sudcovskej samosprávy, ktorým boli určení predsedovia grémií a kolégií.

J. K namietanému nesúladu ustanovenia § 71 ods. 1 písm. a) prvého bodu zákona o súdoch s čl. 1 ods. 1, čl. 2 ods. 2, čl. 141 ods. 1, čl. 141a ods. 4 písm. f) a čl. 144 ods. 1 ústavy a čl. 6 ods. 1 dohovoru (ďalšie kompetencie Súdnej rady Slovenskej republiky).

Navrhovatelia konštatujú, že na určovaní počtu sudcov sa v zmysle napadnutej právnej úpravy nepodieľa Súdna rada, čo podľa ich názoru vylučuje, aby bolo súdnictvo nezávislé. Okrem toho nezávislosť súdnej moci podľa navrhovateľov narušuje aj skutočnosť, že Súdna rada pri tvorbe rozpočtu súdnictva podáva stanovisko už len k limitu rozpočtu stanoveného vládou.

K. K namietanému nesúladu ustanovenia § 36a ods. 3 zákona Národnej rady Slovenskej republiky č. 38/1993 Z. z. o organizácii Ústavného súdu Slovenskej republiky, o konaní pred ním a o postavení jeho sudcov v znení zákona č. 33/2011 Z. z. s čl. 1 ods. 1, čl. 19 ods. 2 a 3, čl. 22 ods. 1, čl. 46 ods. 1, čl. 141 ods. 1 a čl. 144 ods. 1 ústavy a s čl. 8 dohovoru a ustanovenia § 82a ods. 2 zákona č. 757/2004 Z. z. s čl. 1 ods. 1, čl. 19 ods. 2 a 3, čl. 22 ods. 1, čl. 46 ods. 1, čl. 141 ods. 1 a čl. 144 ods. 1 ústavy a s čl. 8 dohovoru, ako aj ustanovenia § 82a ods. 5 zákona č. 757/2004 Z. z. s čl. 1 ods. 1, čl. 19 ods. 2 a 3, čl. 22 ods. 1, čl. 46 ods. 1, čl. 141 ods. 1 a čl. 144 ods. 1 ústavy a s čl. 8 dohovoru (zverejňovanie rozhodnutí).

Navrhovatelia tvrdili, že povinnosť uverejňovať všetky rozhodnutia z jedného konania po jeho ukončení a povinnosť poskytnúť v režime zákona o slobode informácií na žiadosť

neprávoplatné meritórne a procesné rozhodnutia je v nesúlade s nezávislosťou súdov, s právom na súkromie a s právom na ochranu osobných údajov.

L. K namietanému nesúladu ustanovenia § 30 ods. 7, § 65 ods. 1 písm. b) tretieho bodu a § 73 zákona č. 385/2000 Z. z. o sudcoch a prísediacich v znení zákona č. 33/2011 Z. z. (čl. I body 1, 16, 17, 25 a 28 zákona č. 33/2011 Z. z.) a čl. I bodu 45 zákona č. 33/2011 Z. z., ktorým sa vypúšťa čiastočne zákon o sudcoch a prísediacich, a ustanovenia § 3 ods. 3, § 11 ods. 8, § 12 ods. 1, 3, 5 a 6, § 13 ods. 1 prvej vety a § 14 zákona č. 548/2003 Z. z. o Justičnej akadémii a o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení zákona č. 33/2011 Z. z. (čl. V body 2, 5 až 9 zákona č. 33/2011 Z. z.), ustanovenia § 11 ods. 2, § 15 ods. 6 a § 53 ods. 3 zákona č. 757/2004 Z. z. o súdoch a o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení zákona č. 33/2011 Z. z. (čl. VII bod 2 zákona č. 33/2011 Z. z. a čl. VII body 28 a 29 zákona č. 33/2011 Z. z.), ustanovenia § 14 ods. 3 písm. e) druhého bodu zákona č. 330/2007 Z. z. o registri trestov a o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení zákona č. 33/2011 Z. z. (čl. VIII zákona č. 33/2011 Z. z.), ako aj ustanovenia § 2 ods. 1 a § 9 ods. 3 zákona č. 400/2009 Z. z. o štátnej službe a o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení zákona č. 33/2011 Z. z. (čl. IX zákona č. 33/2011 Z. z.) (nesúlad ustanovení súvisiacich so zrušením inštitútu justičného čakateľa).

Navrhovatelia v tejto časti namietali zrušenie inštitútu justičných čakateľov (čl. I bodu 45 zák. č. 33/2011 Z.z.) a ďalšie s tým súvisiace ustanovenia. Blížšie vid' „ratio decidendi“ k bodu L.

M. K namietanému nesúladu ustanovenia § 13 ods. 1 písm. c) zákona č. 385/2000 Z. z. o sudcoch a prísediacich a o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení neskorších predpisov v slovnom spojení „v orgánoch štátnej správy súdov ako prípravu na vykonávanie riadiacej a organizačnej činnosti vo výkonnej moci v štátnej správe súdov,“ a ustanovenia § 13 ods. 2 druhej vety zákona č. 385/2000 Z. z. o sudcoch a prísediacich a o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení neskorších predpisov, ako aj ustanovenia § 35 ods. 2 druhej vety zákona č. 385/2000 Z. z. o sudcoch a prísediacich a o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení neskorších predpisov v slovnom spojení „tuzemských a“ s čl. 1 ods. 1 prvou vetou, čl. 141 ods. 1, čl. 141a ods. 4 písm. b), čl. 142 ods. 1, čl. 144 ods. 1 a čl. 145a ods. 2 ústavy (stáž sudcov).

Pokiaľ ide o nesúlad ustanovenia § 13 ods. 1 písm. c) zák. č. 385/2000 Z.z., konanie bolo v tejto časti zastavené (vid' „ratio decidendi“ k bodu M).

Navrhovatelia napadli ustanovenia § 13 ods. 2 a § 35 ods. 2 zákona o sudcoch a prísediacich pre ich nesúlad s ústavou, keďže sa domnievali, že vytvárajú priestor pre výraznú nerovnosť v odmeňovaní za výkon tej istej činnosti; devalvujú nezávislosť súdov a sudcov a nie sú v súlade so základnými princípmi právneho štátu.

Podľa § 13 ods. 2 zák. o sudcoch totiž počas výkonu stáže sudca síce nemôže vykonávať funkciu sudcu, ale poberá plat a má rovnaké nároky ako tí sudcovia, ktorí súdnicstvo reálne vykonávajú. Popri tom môže mať aj iné príjmy za činnosť vykonávanú počas stáže. Odmeňovanie sudcov počas stáže je dokonca priaznivejšie ako odmeňovanie sudcov vykonávajúcich súdnicstvo, hoci sudcom na stáži nehrozí zodpovednosť za prieťahy v súdnom konaní a spravidla ani zodpovednosť v zmysle zákona č. 514/2003 Z. z. o zodpovednosti za škodu spôsobenú pri výkone verejnej moci a o zmene niektorých zákonov v znení neskorších predpisov. Ohrozenie nezávislosti súdnej moci a princípu delby moci identifikovali v tom, že v niektorých prípadoch sa sudcovia počas stáže na ministerstve spravodlivosti podieľajú na účasti výkonnej moci na správe súdov. Počas stáže na ministerstve spravodlivosti sú priamo zapojení do vzťahov vertikálnej subordinácie a vznikajú pretrvávajúce väzby medzi sudcami a ministrom spravodlivosti.

Právna úprava, ktorá umožňuje vzdelávanie sudcov pobytmi na tuzemských a zahraničných vzdelávacích inštitúciách (§ 35 ods. 2 zákona o sudcoch a prísediacich), je podľa navrhovateľov v rozpore s ústavou, keďže umožňuje ministrovi spravodlivosti negovať oprávnenie Súdnej rady Slovenskej republiky rozhodovať o preložení sudcov, ktoré jej priznáva čl. 141a ods. 4 písm. b) ústavy. Poukazuje na situáciu, ministerka spravodlivosti v minulosti „obišla“ rozhodnutie Súdnej rady, ktorá plne neakceptovala výsledky výberového konania na súd vyššieho stupňa, keď „neúspešných“ sudcov na tento súd zaradila na výkon stáže podľa § 13 ods. 1 písm. d) v spojení s § 35 ods. 2 druhou vetou zákona o sudcoch a prísediacich v znení zákona č. 33/2011 Z. z.

N. K namietanému nesúladu ustanovenia § 28 ods. 5 zákona o sudcoch a prísediacich

v znení zákona č. 33/2011 Z. z. (čl. I bod 16 zákona č. 33/2011 Z. z.) a ustanovenia § 14a zákona o Justičnej akadémii, ako aj ustanovenia § 37 ods. 10 zákona o súdoch s čl. 13 ods. 3 a 4 a čl. 19 ústavy a čl. 8 dohovoru (účasť verejnosti na výberových konaniach a na justičnej skúške).

Navrhovatelia považovali dotknutú právnu úpravu, ktorá upravuje možnosť prítomnosti verejnosti na výberových konaniach na funkciu sudcu a funkciu predsedu súdu, zverejňovanie údajov o uchádzačoch o tieto funkcie a prítomnosť verejnosti na odbornej justičnej skúške za nesúladnú s ústavou. Táto úprava je podľa nich neprímeraným, nedôvodným a nepripustným zásahom do ústavných práv garantovaných čl. 19 Ústavy Slovenskej republiky, ktorý garantuje každému právo na zachovanie ľudskej dôstojnosti, osobnej cti, dobrej povesti a na ochranu mena, právo na ochranu pred neoprávneným zasahovaním do súkromného a rodinného života a právo na ochranu pred neoprávneným zhromažďovaním, zverejňovaním alebo iným zneužívaním údajov o svojej osobe.

O. K namietanému nesúladu ustanovenia § 37 ods. 11 zákona o súdoch v znení zákona č. 33/2011 Z. z. s čl. 13 ods. 4, čl. 19 ods. 3 a čl. 30 ods. 4 v spojení s čl. 12 ods. 2 ústavy a čl. 8 dohovoru (ochrana osobných údajov v súvislosti so zverejnením informácií o uchádzačovi o funkciu predsedu súdu).

Napadnutá právna úprava podľa navrhovateľov umožňuje obmedzenie prístupu k verejným funkciám za rovnakých podmienok a tiež poškodenie, alebo znevýhodnenie uchádzačov o funkciu sudcu alebo funkciu predsedu súdu, ak majú v justícii alebo na ministerstve príbuzných alebo iné blízke osoby. Následne tak právna úprava umožňuje porušenie základného práva podľa čl. 30 ods. 4 ústavy a čl. 12 ods. 2 ústavy. Táto právna úprava podľa navrhovateľa tiež nezabezpečí deklarovaný cieľ – transparentnosť výberového konania. Zverejňovanie osobných údajov blízkych osôb uchádzačov o funkciu sudcu a funkciu predsedu súdu na internete, a to aj bez ich súhlasu, bez ich vedomia, a dokonca aj proti ich vôli považujú navrhovatelia za nezlučiteľné so základnými ľudskými právami a slobodami garantovanými ústavou a medzinárodnými zmluvami, ktorými je Slovenská republika viazaná.

P. K namietanému nesúladu ustanovenia § 37 ods. 6 zákona o súdoch v znení zákona č. 33/2011 Z. z. s čl. 1 ods. 1 prvou vetou, čl. 141 ods. 1, čl. 143 ods. 3 a čl. 141a ods. 4 písm. a) a b) ústavy (kandidáti na členov výberových komisií na funkciu predsedu súdu).

Navrhovatelia namietali právnu úpravu, podľa ktorej podmienkou členstva vo výberovej komisii na predsedu súdu nie je právnické vzdelanie.

Q. K namietanému nesúladu ustanovenia § 69 ods. 4 zákona o sudcoch a prísediacich v znení zákona č. 33/2011 Z. z. a čl. I bodu 29 zákona č. 33/2011 Z. z., ktorým sa vypúšťa ustanovenia § 79 zo zákona č. 385/2000 Z. z., s čl. 1 ods. 1, čl. 141 ods. 1 a čl. 144 ods. 1 ústavy, ako aj čl. IV zákona č. 33/2011 Z. z. s čl. 1 ods. 1 ústavy (odmeňovanie sudcov).

Navrhovatelia namietli nesúlad ustanovenia § 69 ods. 4 zákona o sudcoch a prísediacich z dôvodu zmätočnosti napadnutej právnej úpravy s poukazom na to, že zákonným sudcom nie je v prípade najvyššieho súdu samosudca, ale senát. Navrhovatelia konštatujú, že slovné spojenie právnej úpravy „patrí sudcovi“, ktorý mal v predchádzajúcom mesiaci „pridelenú najmenej jednu vec“, neumožňuje určiť sudcu, ktorému bola vec pridelená, keďže v zmysle rozvrhu práce sú veci pridelené zásadne jednotlivým senátom najvyššieho súdu. Navrhovatelia za nezrozumiteľné považujú aj určenie obdobia pridelenia veci, keďže sa domnieva, že vec má senát pridelenú v období od jej nápadu do rozhodnutia veci. Viazanosť nároku na príplatok za rozhodovanie o opravných prostriedkoch proti rozhodnutiam Špecializovaného trestného súdu len na prvý mesiac konania vo veci pred súdom podľa jeho názoru nemá „legislatívne opodstatnenie“. Právna úprava taktiež podľa neho znižuje už dosiahnuté platové pomery sudcov a je nepredvídateľná. Vzhľadom na zrušenie inštitútu odmiern sudcov a prokurátorov za inú ako rozhodovacia činnosť navrhovatelia uviedli, že je „pri súčasných platových pomeroch“ neakceptovateľná, keď vytvára priestor na bezodplatný výkon činnosti v prospech súdnictva a prokuratúry, čo „obsahovo naznačuje nútenú prácu“.

R. K namietanému nesúladu ustanovenia § 151s zákona o sudcoch a prísediacich v znení zákona č. 33/2011 Z. z. a ustanovenia § 151t zákona o sudcoch a prísediacich v znení zákona č. 33/2011 Z. z. s čl. 1 ods. 1 prvou vetou a čl. 141 ods. 1 ústavy (oprávnenie ministra spravodlivosti stať sa účastníkom disciplinárneho konania namiesto Súdnej rady).

	<p>Podľa § 151s zákona o sudcoch a prísediacich v disciplinárnom konaní začatom na návrh Súdnej rady, ktoré nie je právoplatne skončené k 30. aprílu 2011, sa stáva účastníkom tohto konania namiesto Súdnej rady od 1. mája 2011 minister. Paragraf 151t zákona o sudcoch a prísediacich následne uvádza, že ak o návrhu na zrušenie rozhodnutia ministra alebo Súdnej rady o dočasnom pozastavení výkonu funkcie sudcu vydaného pred 1. májom 2011 nebolo rozhodnuté podľa predpisov účinných do 30. apríla 2011, rozhodne o ňom v prebiehajúcom disciplinárnom konaní disciplinárny súd, ktorý rozhodne aj o návrhu na zrušenie takého rozhodnutia podanom po 30. apríli 2011. Disciplinárny súd rozhodne o návrhu do 31. mája 2011 a svoje rozhodnutie doručí sudcovi podľa § 131 ods. 1 zákona o sudcoch a prísediacich. Navrhovatelia napádajú súlad uvedenej právnej úpravy a konštatujú, že táto úprava nadväzuje na to, že Súdnej rade bola odňatá právomoc iniciovať disciplinárne konanie proti sudcovi. Navrhovatelia tvrdia, že napadnutá právna úprava je (i) v právnom štáte neprípustná a (ii) porušujúca zákaz retroaktivity, princíp deľby moci a princíp nezávislosti súdnej moci. Návrh odôvodňujú tým, že takáto právna úprava „zvädza k výkladu, že jej jediným cieľom je, aby minister spravodlivosti uplatnením získaných dispozičných oprávnení mohol zasiahnuť do činnosti disciplinárneho súdu v konaniach, ktoré začali pred nadobudnutím účinnosti namietanej právnej úpravy“.</p> <p>S. K namietanému nesúladu ustanovenia § 72 ods. 2 zákona o súdoch v znení zákona č. 33/2011 Z. z. s čl. 1 ods. 1 prvou vetou a čl. 141 ods. 1 ústavy (oprávnenie Ministerstva spravodlivosti Slovenskej republiky vyžadovať zo súdnych spisov podklady, informácie a vyjadrenia).</p> <p>Navrhovatelia tvrdia nesúlad tohto ustanovenia s princípom deľby moci a nezávislosti súdnej moci. Uvádza, že ministerstvo spravodlivosti i samotný minister získavajú prístup k neukončeným veciam, hodnotia konanie a rozhodovanie súdov a verejne vyslovujú svoje právne názory, čím ovplyvňujú verejnú mienku a vytvárajú tlak na sudcov.</p>
ratio decidendi	<p>Kľúčové východiská ústavného súdu pri posudzovaní súladu napadnutej právnej úpravy s Ústavou Slovenskej republiky.</p> <p>Po zmene spoločenského zriadenia sa súdnictvo za ostatných 20 rokov transformovalo v kontexte základných požiadaviek demokratického a právneho štátu. Právna úprava, ktorej súlad s ústavou napadli navrhovatelia, je rovnako ako tieto zmeny výsledkom normotvornej činnosti zákonodarcu, ktorý reagoval na ním identifikovanú spoločenskú potrebu. Úlohou ústavného súdu nie je posudzovať existenciu alebo neexistenciu takejto spoločenskej potreby, ale len to, či je výsledok činnosti zákonodarcu kompatibilný s ústavnými štandardmi.</p> <p>Ešte stále sa však nachádzame v podmienkach tranzitívnej, resp. post-tranzitívnej demokracie a hľadáme akúsi ideálnu „tvár“ súdnictva v právnom štáte. Je teda možné predpokladať častejšie konceptuálne a koncepcné zmeny právnej úpravy. Ústavný súd sa v takomto období musí istým spôsobom viac kontrolovať v rámci svojho sebaobmedzenia a limitácie zasahovania do právomoci zákonodarcu. Zároveň však ústavný súd musí ostať veľmi pozorný vzhľadom na prirodzené snahy jednotlivých zložiek moci koncentrovať moc vo svojich rukách.</p> <p>Rovnako je vzhľadom na predmet právnej úpravy vhodné poukázať na to, že hoci sudcovia ústavného súdu sami patria do súdnej moci, ich úlohou nie je presadzovať svoje idey optimálnej právnej regulácie súdnej moci, ale opätovne iba skúmať súlad zákonodarcom schválenej zákonnej úpravy s ústavou. S tým súvisí aj rozsah prieskumnej právomoci ústavného súdu.</p> <p>K rozsahu prieskumnej právomoci ústavného súdu</p> <p>Ústavný súd už niekoľkokrát pripomenul, že jeho úlohou je posudzovať právne otázky a nie otázky koncepcné, t.j. účelnosť či vecnú správnosť právnej úpravy. Uvedené sebaobmedzenie je bariérou proti judicializácii politiky.</p> <p>Navrhovateľom napadnuté ustanovenia právnych predpisov sú výsledkom normotvornej aktivity zákonodarcu, ktorá má koncepcný charakter (v zmysle rozsahu a hĺbky, nie v zmysle pozitívneho alebo negatívneho hodnotenia). Pri koncepcnom modelovaní inštitútov a inštitúcií prostredníctvom práva má zákonodarcu, ako už bolo naznačené, relatívne širší priestor voľnej úvahy. Ústavný súd posudzuje len to, či zákonodarcu dodržal ústavné limity, teda či napríklad nad ústavou ustanoveným spôsobom nezasiahol do ústavných práv, resp. či ústavne neprípustným spôsobom nenasušil minimálny štandard balansu v rámci deľby moci.</p> <p>Je tiež potrebné uviesť, že navrhovateľ spochybnil napadnutú právnu úpravu uvedenú v</p>

úvode tohto nálezu – v jeho ponímaní – ústavne významným konfliktom s čl. 6 ods. 1 dohovoru. Na tomto mieste musí ústavný súd konštatovať, že subsumovanie napadnutej právnej úpravy pod čl. 6 ods. 1 dohovoru nie je správne. Ustanovenie čl. 6 ods. 1 dohovoru je možné aplikovať v oblasti verejného práva tam, kde predmetom je spor o práva a záväzky občianskoprávneho charakteru zakotvené vo vnútroštátnom práve, resp. tam, kde súvisia s definíciou „občianskeho práva a záväzku“, ako i tam, kde pôjde o skúmanie oprávnenosti akéhokoľvek trestného obvinenia. V okolnostiach navrhovateľom vznesených námietok ústavný súd neidentifikoval súvis medzi čl. 6 ods. 1 dohovoru a namietanými ustanoveniami.

Princíp del'by moci a nezávislosť súdnej moci

Ústavný súd tiež považuje za potrebné aspoň rámcovo pripomenúť východiskové konštatovania týkajúce sa princípu del'by moci a nezávislosti súdnej moci, ktoré vyjadril už vo svojich predošlých rozhodnutiach. Totiž, ak by malo niektoré z oprávnení orgánov výkonnej moci, prípadne zákonodarnej moci reálny vplyv na nezávislé rozhodovanie súdov a sudcov, potom je nespochybniteľné, že takéto oprávnenie vybočuje zo systému dovolenej vzájomnej kontroly a rovnováhy, lebo účelom tohto systému nemôže byť narušenie podstaty výkonu súdnej moci, ktorým je nezávislé rozhodovanie v ústavne vymedzenom rozsahu. Pri skúmaní ústavnosti napadnutých ustanovení je nevyhnutné vziať do úvahy, že súdna moc, jej výkon a uplatňovanie sa nemôžu vnímať izolovane od iných zložiek štátnej moci a od nevyhnutnosti spoločenskej kontroly. Taký stav by viedol k vytvoreniu do seba uzavretého systému, ktorý by fungoval na princípe samokontroly a vlastnej obnovy bez možnosti preveriť ústavne akceptovateľnými metódami, či v tomto systéme nedochádza k prejavom disfunkcie.

K bodu A.

V zmysle právnej úpravy (§ 5 ods. 1 písm. h), § 12 ods. 1 prvá veta a § 14 ods. 1 zákona o sudcoch a prísediacích) nie je uchádzačovi o funkciu sudcu odňatá možnosť vysloviť súhlas, práve naopak, (predošlý) písomný súhlas s pridelením na výkon funkcie na konkrétny súd sa vyžaduje. Bez písomného súhlasu nemožno uchádzača o výkon funkcie sudcu ani za sudcu vymenovať, ani ho na výkon funkcie na konkrétny súd prideliť.

Z ústavného hľadiska legitímnou výnimkou je postup podľa ustanovenia § 28 ods. 1 zákona o sudcoch a prísediacích v znení zákona č. 33/2011 Z. z. v spojení s ustanovením § 14 ods. 1 prvej vety in fine citovaného zákona, keď Súdna rada môže preložiť sudcu na iný súd na základe rozhodnutia disciplinárneho senátu. V prípade uvedenej výnimky však ide o ústavne konformnú právnu úpravu, pretože táto je konštruovaná s úmyslom vytvárať sankčné pôsobenie na sudcu, ktorý sa dopustil disciplinárneho previnenia, priestupku alebo iného porušenia zákona.

Vo vzťahu k namietanému nesúladu § 11 zákona o sudcoch a prísediacích s ústavou ústavný súd uvádza, že prideliť na výkon funkcie sudcu osobu mimo súdnej moci bolo po splnení podmienok možné už pred prijatím novely zákona o sudcoch a prísediacích zákonom č. 33/2011 Z. z. Model súdnictva, v ktorom sa voľné miesta sudcov obsadzujú aj mimo kariérneho postupu sudcov, je jedným z možných modelov.

Ústava mlčí o tom, ako obsadzovať voľné miesta sudcov na súdoch vyššieho stupňa, a necháva túto úpravu na zákonodarcu (čl. 145 ods. 2). Zákonodarca svoje právo realizoval navrhovateľom napadnutou právnou úpravou, pričom v nej „kariérnych“ sudcov predsa len istým spôsobom favorizoval v prípade, ak ich práca je hodnotená stupňom výborný (uchádzač sa zúčastňuje iba istého úseku písomnej časti výberového konania a je mu pridelený najvyšší možný počet bodov za časť, ktorej sa nezúčastňuje).

Ústavný súd nie je povolaný hodnotiť výhody a nevýhody takéhoto modelu obsadzovania miest sudcov, preto uzatvára, že úprava, ktorú zákonodarca zvolil, ostala v medziach jeho ústavného splnomocnenia.

Taktiež z návrhu navrhovateľa nebolo jednoznačne určiteľné, s akým princípom právneho štátu by malo byť ustanovenie § 11 zákona č. 385/2000 Z. z. v nesúlade. Keďže navrhovateľ nekonkretizoval rozpor s individuálne určeným princípom právneho štátu, ústavný súd nemohol v rámci výkonu abstraktnej kontroly ústavnosti prekročiť už uvedené právne závery.

Vo vzťahu k namietanému nesúladu ustanovenia § 11 zákona č. 385/2000 Z. z. s čl. 2 ods. 2 ústavy ústavný súd uvádza, že prijatím napadnutého ustanovenia zákonodarca nekonštituoval ústavný rozpor a neprekročil tak svoje ústavné právomoci, preto nedošlo ani k porušeniu čl. 2 ods. 2 a čl. 1 ods. 1 ústavy. Rovnako na pridelovanie sudcov existuje explicitný ústavný základ, ktorý je procesne upravený v zákone o sudcoch a prísediacích a

aj tohto dôvodu nemožno vysloviť nesúlad § 11 zákona o sudcoch a prísediacich s čl. 2 ods. 2 ústavy.

Ústavný súd preto návrhu v tejto časti nevyhovel.

K bodu B.

Keďže § 12 ods. 1 zákona o sudcoch a prísediacich v znení zákona č. 33/2011 Z. z. v časti slov „toho istého stupňa a len na voľné miesto sudcu“, v dôsledku novelizácie zákona už nie je súčasťou právneho poriadku Slovenskej republiky, ústavný súd v zmysle § 41a ods. 4 zákona o ústavnom súde konanie v tejto časti zastavil.

Vo vzťahu k § 151p ústavný súd poukazuje na skutočnosť, že napadnutá právna úprava (prechodné ustanovenie) je nepravo retroaktívna, keď ustanovuje ukončenie právom v minulosti ustanoveného stavu, a to od 1. mája 2011. Ústavný súd za rozhodné pri posúdení toho, či nepravá rektroaktivita napadnutej právnej úpravy ústi do nesúladu s ústavou, považuje to, že (i) napadnutá právna úprava sa nedotýka postavenia sudcu ako sudcu a nezasahuje tak do legitímnych očakávaní sudcu v jadre jeho funkcie, (ii) je naviazaná na zrušenie inštitútu dočasného pridelenia zákonodarcom ako jeho intertemporálne ustanovenie, (iii) bez ďalšieho nezhoršuje právnu pozíciu sudcu, ktorý bol na súd vyššieho stupňa pridelený, a (iv) je potrebné vziať do úvahy všeobecné východiská, ktoré ústavný súd už vymedzil. Ústavný súd sa nedomnieva, že nepravá retroaktivita v tomto prípade dosiahla úroveň ústavnej intenzity. Ústavný súd taktiež nezistil relevantnú spojitosť medzi napadnutou právnou úpravou a princípom nezávislosti súdnej moci, ktorý navrhovateľ namieta. Dočasné pridelenie sudcu na súd vyššieho stupňa je aktom, ktorý nemá ústavný rozmer.

Ústavný súd preto návrhu v tejto časti nevyhovel.

K bodu C.

S odkazom na východiská uvedené v rozhodnutí ústavný súd konštatuje, že zákonodarca využil svoju právomoc rozhodnúť o koncepčných otázkach kreácie sudcov. Ústavný súd nemá právomoc posudzovať vhodnosť riešenia zvoleného zákonodarcom ani presadzovať inú koncepciu.

Ústavný súd nezistil žiadny ústavnoprávne relevantný presah či konflikt napadnutej právnej úpravy, a preto návrhu v tejto časti nevyhovel.

K bodu D.

Úprava obsadzovania voľných miest sudcov (s ktorým súvisí aj otázka prípravy na sudcovskú funkciu) patrí v zásade do výhradnej sféry zákonodarcu a ústavný súd je do nej oprávnený vstupovať len výnimočne, ak nie je zvolené riešenie zlučiteľné s ústavnými princípmi a limitmi výkonu verejnej moci. Model, ktorý zvolil zákonodarca, teda obsadzovanie voľných miest sudcov výberovým konaním a preložením sudcu na súd toho istého stupňa, je jedným zo štandardných možných modelov a nevyvoláva žiadne ústavné otázky. Ústavný súd nemá právomoc hodnotiť vhodnosť alebo nevhodnosť zavedenia takéhoto modelu.

Ústavný súd ďalej uvádza, že zákonodarca vo zvolenom modeli ustanovil rovnaké podmienky pre uchádzačov o funkciu sudcu (právna úprava predpokladov na vymenovanie sudcu, absolvovanie výberového konania atď.) v rámci výberového konania. Zároveň pre osoby ustanovil možnosť obsadenia voľného miesta sudcu preložením sudcu na súd toho istého stupňa ako prostriedok optimalizácie výkonu súdnictva, pričom u osôb, ktoré sú sudcami, už boli overené predpoklady na ich výkon funkcie sudcu, čo ústavný súd akceptuje ako relevantne odlišujúce kritérium.

Ústavný súd na základe uvedeného návrhu v časti týkajúcej sa § 28 ods. 1 a 2 zákona o sudcoch a prísediacich nevyhovel.

Pokiaľ ide o návrh navrhovateľov v časti týkajúcej sa § 151u ods. 1 a 2 zákona o sudcoch a prísediacich, bol tento návrh ústavným súdom z procesných dôvodov zamietnutý podľa § 4 ods. 3 zákona o ústavnom súde (pri hlasovaní o návrhu sudcu spravodajcu, ako ani pri hlasovaní o protinávru sudkyne Ivety Macejkovej nebola dosiahnutá nadpolovičná väčšina hlasov všetkých sudcov ústavného súdu).

Pokiaľ ide o namietaný nesúlad ustanovenia čl. I bodu 45 zákona č. 33/2011 Z. z., ústavný súd konštatuje, že označené ustanovenie nemožno považovať z pohľadu definovaných článkov ústavy za nesúladné, pričom konkrétne dôvody ústavný súd uvádza v časti „L“ tohto rozhodnutia.

K bodu E.

Napadnutá právna úprava, resp. jej časť (§ 29 ods. 1 druhá a tretia veta zákona č. 385/2000 Z. z.), nie je podľa názoru ústavného súdu z ústavného hľadiska

akceptovateľná. Aj pri rešpektovaní nezastupiteľnej úlohy Súdnej rady pri kreovaní sudcov totiž nemožno prehliadnúť, že Súdna rada môže podať prezidentovi návrh len na takého kandidáta na funkciu sudcu, ktorý „obstál“ vo výberovom konaní, t. j. len toho, ktorého jej odporučila výberová komisia. Z uvedeného vyplýva, že de facto je to práve výberová komisia, ktorá zásadným spôsobom ovplyvní výber kandidáta na funkciu sudcu, pričom z jej zákonom predpísaného zloženia je zjavné, že v každej výberovej komisii budú mať „prevahu“ zástupcovia, ktorí vzišli z politických zložiek moci (členovia výberovej komisie vymenovaní z kandidátov zvolených národnou radou, resp. vymenovaní ministrom spravodlivosti). Napadnutá úprava teda zabezpečuje politickým zložkám moci rozhodujúci vplyv na zloženie výberových komisií, čo predstavuje neakceptovateľný zásah do ústavného princípu del'by moci vyvoditeľného z čl. 1 ods. 1 ústavy.

Na tomto základe ústavný súd rozhodol, že ustanovenia druhej a tretej vety § 29 ods. 1 zákona č. 385/2000 Z. z. nie sú v súlade s čl. 1 ods. 1 ústavy.

Návrh v časti týkajúcej sa § 29 ods. 1 prvej vety, ods. 2 až 5 a § 151r zákona č. 385/2000 Z. z. bol z procesných dôvodov zamietnutý podľa § 4 ods. 3 zákona o ústavnom súde (pri hlasovaní o návrhu sudcu spravodajcu, ako ani pri hlasovaní o protinávru sudkyne Ivetty Macejkovej nebola dosiahnutá nadpolovičná väčšina hlasov všetkých sudcov ústavného súdu).

K bodu F.

Návrh na vyslovenie nesúladu ustanovenia § 37 ods. 5 zákona č. 757/2004 Z. z. s čl. 1 ods. 1, čl. 2 ods. 2 a čl. 141 ods. 1 ústavy bol z procesných dôvodov zamietnutý podľa § 4 ods. 3 zákona o ústavnom súde (pri hlasovaní o návrhu sudcu spravodajcu, ako ani pri hlasovaní o protinávru sudkyne Ivetty Macejkovej nebola dosiahnutá nadpolovičná väčšina hlasov všetkých sudcov ústavného súdu).

Pokiaľ ide o navrhovateľom namietaný nesúlad ustanovenia § 37 ods. 5 zákona č. 757/2004 Z. z. o súdoch a o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení neskorších predpisov s čl. 46 ods. 1, čl. 143 ods. 3 a čl. 144 ods. 1 ústavy, ústavný súd, vychádzajúc z východísk tohto rozhodnutia, ako aj z ďalej uvedených dôvodov návrhu nevyhovel.

Napadnutá právna úprava totiž nemôže z ústavnoprávneho hľadiska zasahovať do práva na súdnu ochranu podľa čl. § 46 ods. 1 ústavy a nesúvisí ani s čl. 144 ods. 1 ústavy. Ústavný súd nevidí ani priestor na konštatovanie nesúladu s čl. 143 ods. 3 ústavy, pretože účasť sudcovskej samosprávy je zaručená.

Návrh v časti týkajúcej sa nesúladu ustanovenia § 101c zákona č. 757/2004 Z. z. o súdoch s čl. 1 ods. 1 a čl. 30 ods. 4 ústavy § 101c zákona o súdoch bol z procesných dôvodov zamietnutý podľa § 4 ods. 3 zákona o ústavnom súde (pri hlasovaní o návrhu sudcu spravodajcu, ako ani pri hlasovaní o protinávru sudkyne Ivetty Macejkovej nebola dosiahnutá nadpolovičná väčšina hlasov všetkých sudcov ústavného súdu).

Pokiaľ ide o navrhovateľom namietaný nesúlad ustanovenia § 101c zákona č. 757/2004 Z. z. o súdoch a o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení neskorších predpisov s čl. 46 ods. 1, čl. 141 ods. 1, čl. 143 ods. 3 a čl. 144 ods. 1 ústavy, ústavný súd rozhodol tak, že návrhu navrhovateľa na vyslovenie nesúladu napadnutých ustanovení nevyhovel.

K bodu G.

Právomoc ministra spravodlivosti odvolať predsedu súdu ústavný súd nespochybňuje, predovšetkým preto, že predseda súdu je orgánom štátnej správy príslušného súdu, pričom ústredným orgánom štátnej správy súdov je ministerstvo spravodlivosti, na ktorého čele je minister spravodlivosti; predsedovia súdov teda v prvom rade zodpovedajú za plnenie úloh pri riadení a správe súdu ministrom spravodlivosti.

Na druhej strane ústavný súd považuje z ústavného hľadiska za neakceptovateľné, že ustanovenia § 38 ods. 5 druhej a tretej vety zákona č. 757/2004 Z. z. neobsahujú žiadne záruky pred svojvôľou ministra spravodlivosti pri výkone svojej právomoci odvolávať predsedu súdu. Zákaz svojvôle pritom tvorí integrálnu súčasť generálneho princípu právneho štátu vyvoditeľného z čl. 1 ods. 1 ústavy.

Ústavný súd poukazuje aj na svoju doterajšiu judikatúru, v ktorej zreteľne formuloval svoj postoj k otázke preskúmateľnosti rozhodnutia ministra spravodlivosti v správnom súdnictve, keď v prvom rade zdôraznil, že takéto rozhodnutie ministra spravodlivosti je rozhodnutím správneho orgánu, ktoré sa dotýka subjektívnych práv osoby, ktorá je z funkcie predsedu súdu odvolávaná, a preto je preskúmateľné po splnení zákonom ustanovených podmienok správnym súdom.

Ústavný súd preto rozhodol o nesúlade druhej a tretej vety § 38 ods. 5 zákona č.

757/2004 Z. z. nielen s čl. 1 ods. 1 ústavy, ale aj s čl. 46 ods. 1 a čl. 141 ods. 2 ústavy.

Ústavný súd ďalej konštatoval, že ustanovenia § 38 ods. 3, 4, 6 a 7 zákona č. 757/2004 Z. z. v znení zákona č. 33/2011 Z. z. (čl. VII body 16 až 18 zákona č. 33/2011 Z. z.) nemožno považovať za nesúladné s čl. 1 ods. 1 prvou vetou, čl. 46 a čl. 141 ods. 1 ústavy a návrhu v tejto časti preto nevyhovel.

K bodu H.

Návrh v časti týkajúcej sa ustanovení § 28 ods. 6 a 7 zákona č. 385/2000 Z. z. s čl. 1 ods. 1, čl. 13 ods. 4, čl. 19 ods. 2 a 3 a čl. 22 ods. 1 ústavy a čl. 8 dohovoru bol z procesných dôvodov zamietnutý podľa § 4 ods. 3 zákona o ústavnom súde (pri hlasovaní o návrhu sudcu spravodajcu, ako ani pri hlasovaní o protinávrhu sudkyne Ivetty Macejkovej nebola dosiahnutá nadpolovičná väčšina hlasov všetkých sudcov ústavného súdu).

Pokiaľ ide o namietaný nesúlad ustanovení § 28 ods. 6 a 7 zákona č. 385/2000 Z. z. o sudcoch a prísediacich a o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení neskorších predpisov s čl. 12 ods. 1, 2 a 4, čl. 30 ods. 4, čl. 141 ods. 1 a čl. 144 ods. 1 ústavy a s čl. 14 dohovoru, ústavný súd z ďalej uvedených dôvodov návrhu nevyhovel.

Ústavný súd konštatuje, že označené ustanovenie nemožno považovať za nesúladné s ústavným princípom rovnosti (čl. 12 ods. 1, 2 a 4 ústavy a s čl. 14 dohovoru), pretože rovnosť občanov a rovnaké zaobchádzanie na úrovni procesu obsadzovania miesta sudcu, platí rovnako pre všetkých kandidátov, a to práve vo vzťahu k zverejňovaniu osobných údajov. Ak by sa uchádzač domnieval, že s ním výberová komisia alebo Súdna rada zaobchádzala odlišne z dôvodu rodinnej príslušnosti, má k dispozícii žalobu podľa zákona č. 365/2004 Z. z. o rovnakom zaobchádzaní v niektorých oblastiach a o ochrane pred diskrimináciou a o zmene a doplnení niektorých zákonov (antidiskriminačný zákon) v znení neskorších predpisov.

Ustanovenia § 28 ods. 6 a 7 zákona č. 385/2000 Z. z. nemožno považovať za nesúladné s čl. 30 ods. 4 ústavy, pretože zavedené obmedzenia v prístupe do funkcie platia rovnako pre všetkých účastníkov výberového konania, ako už bolo uvedené.

Dotknuté ustanovenia nie sú v nesúlade ani s čl. 141 ods. 1 a čl. 144 ods. 1 ústavy, pretože úprava materiálnej a formálnej stránky zverejňovania údajov o osobe kandidáta na miesto sudcu ústavnoprávne nesúvisí s nezávislosťou súdu a nezávislosťou sudcu pri výkone judiciálnej činnosti.

V prípade namietaného nesúladu ustanovenia § 31 ods. 1 písm. c) zákona č. 385/2000 Z. z. s čl. 1 ods. 1, čl. 12 ods. 1 a čl. 13 ods. 4, čl. 19 ods. 3, čl. 22 ods. 1, čl. 30 ods. 4, čl. 141 ods. 1 a čl. 144 ods. 1 ústavy a čl. 8 a čl. 14 dohovoru ústavný súd nenachádza žiadne ústavne relevantné konflikty, ktoré by mu umožňovali konštatovať ústavnú nesúladnosť namietaného ustanovenia, pričom poukazuje na už vyslovené dôvody. V prípade namietania súladu s čl. 1 ods. 1 ústavy nie je dosť dobre možné s určitosťou usudzovať, ktorý princíp či zásada právneho štátu by mali byť namietanou zákonnou úpravou porušené.

V tomto prípade, keďže ide iba o odovzdanie údajov o blízkych osobách Súdnej rade Slovenskej republiky, nemôže ísť o porušenie práva na ochranu údajov o osobe, pretože Súdna rada Slovenskej republiky je zodpovedná za chod súdnictva, ako aj za jeho transparentnosť. Nezávislosť sudcu ipso facto nemôže byť ohrozená Súdnou radou Slovenskej republiky. Ústavný súd preto návrhu v tejto časti nevyhovel.

K bodu I.

Napadnutá právna úprava (prechodné ustanovenie) je nepravo retroaktívna, keď právna úprava ustanovuje zánik funkcie – v minulosti ustanoveného stavu, a to od 1. novembra 2011. Ústavný súd za rozhodné pri posúdení toho, či nepravá rektroaktivita napadnutej právnej úpravy ústí do nesúladu s ústavou, považuje to, že (i) napadnutá právna úprava sa nedotýka postavenia sudcu ako sudcu, ale ide o sudcovskú samosprávnú funkciu, (ii) nie je naviazaná na zrušenie inštitútu predsedov grémií a kolégií, (iii) bez ďalšieho nezhoršuje právnu pozíciu sudcu, ktorý pôsobil ako predseda grémia a kolégia, (iv) je potrebné vziať do úvahy východiská, ktoré ústavný súd už vymedzil. Ústavný súd sa vzhľadom na uvedené parametre domnieva, že nepravá retroaktivita v tomto prípade dosiahla úroveň ústavnej intenzity. Zároveň však nedošlo ústavne relevantným spôsobom k zásahu do nezávislosti súdnej moci.

Na základe uvedeného ústavný súd rozhodol, že § 151q zákona o sudcoch a prísediacich nie je v súlade s čl. 1 ods. 1 ústavy.

K bodu J.

Ústavný súd opätovne poukazuje na východiská tohto rozhodnutia. Pokiaľ ide o nesúlad

ustanovenia § 71 ods. 1 písm. a) prvého bodu zákona č. 757/2004 Z. z. s čl. 1 ods. 1 a čl. 2 ods. 2 ústavy, ústavný súd konštatuje, že označené ustanovenie nemožno považovať z pohľadu definovaných článkov ústavy za nesúladné, pretože s poukazom na existujúcu formu vlády nemožno z ústavného hľadiska nič namietať proti tvrdeniu, že určovanie počtu sudcov a zamestnancov súdov má byť ponechané na rozhodnutie orgánov výkonnej moci. Ide o del'bu moci medzi výkonnú moc, ktorá určuje počty sudcov, zamestnancov a voľné miesta sudcov, a súdnu moc, ktorá dané miesta obsadzuje.

K namietanému nesúladu dotknutého ustanovenia s čl. 141 ods. 1 a čl. 144 ods. 1 ústavy ústavný súd uviedol, že definícia výkonu správy súdov Ministerstvom spravodlivosti Slovenskej republiky ústavnoprávne nesúvisí s nezávislosťou súdu a nezávislosťou sudcu pri výkone judičiálnej činnosti.

Označené ustanovenie nemožno považovať za nesúladné ani s čl. 141a ods. 4 písm. f) ústavy, pretože nesúvisí s otázkou vyjadrovania sa k návrhom rozpočtu súdov.

Ústavný súd nemohol relevantne z hľadiska výkonu abstraktnej kontroly ústavnosti určiť súvis medzi ustanovením § 71 ods. 1 písm. a) prvého bodu zákona č. 757/2004 Z. z. a čl. 8 dohovoru.

Z uvedených dôvodov ústavný súd návrhu v tejto časti nevyhovel.

K bodu K.

Ústavný súd považuje za dôležité pre posúdenie ustanovenia § 82a ods. 2 zákona o súdoch, že navrhovatelia nespochybnili všeobecnejšiu normu v odseku 1, ktorá umožňuje uverejňovanie anonymizovaných rozhodnutí súdov v takpovediac ukončených konaniach. Účelom napadnutého ustanovenia je urobiť zverejňovanie súdnych rozhodnutí, tak ako je nastavené v odseku 1, zmyslupnejším. Z tohto pohľadu nemôže dané ustanovenie ohrozovať nezávislosť súdnictva, ba naopak, ju posilňuje.

Navrhovatelia vo svojej argumentácii vo vzťahu k § 82a ods. 5 a § 36a zákona o ústavnom súde namietali hlavne to, že umožňuje poskytnúť neprávoplatné rozhodnutia. Ústavný súd aj na tomto mieste považuje za dôležité pre posúdenie, že navrhovatelia nespochybnili všeobecnejšiu normu, ktorá umožňuje poskytovať právoplatné súdne rozhodnutia. Právna úprava taktiež obsahuje ochranu práv a právom chránených záujmov explicitným odkazom pod čiarou na štandardy zákona o slobode informácií.

Pri posudzovaní tejto otázky je potrebné rozlišovať medzi verejnou diskusiou o neprávoplatných rozhodnutiach a ich samotným sprístupnením. Pri samotnom sprístupnení možno ťažko hovoriť o možnosti narušenia súdnej nezávislosti. Ústavný súd taktiež nevidí zásadný rozdiel medzi poskytovaním právoplatných a neprávoplatných rozhodnutí. Neprávoplatné rozhodnutie – tak ako aj právoplatné – je verejne vyhlasované, a z tohto dôvodu nie je dôvod ho tabuizovať.

Ústavný súd taktiež konštatoval, že napadnuté normy nepredstavujú žiaden problém z hľadiska právnej istoty. Právna istota žiadateľov o informácie nie je nijako dotknutá a lokalizovanie noriem do sudcovského organizačného zákona je rozumné.

Na základe uvedeného ústavný súd návrhu v tejto časti nevyhovel.

K bodu L.

Z pohľadu abstraktnej kontroly ústavnosti, je kľúčové zaoberať sa čl. I bodu 45 zákona č. 33/2011 Z. z., ktorým sa vypustila šiesta časť zákona č. 385/2000 Z. z. o sudcoch a prísediacich a o zmene a doplnení niektorých zákonov. Bez zodpovedania otázky o nesúlade tohto ustanovenia nie je racionálne zaoberať sa ostatnými ustanoveniami, ktoré boli z právneho poriadku odstránené z dôvodu odstránenia samotného inštitútu justičného čakateľa.

Ústavný súd konštatuje, že označené ustanovenie nemožno považovať z pohľadu definovaného článku ústavy za nesúladné s ústavou. Vypustenie inštitútu justičných čakateľov neporušuje princípy právneho štátu, príprava na miesto sudcu je totiž vecou zákonodarcu, pokiaľ je legitímna. V danom prípade možno za dôvod eliminácie inštitútu identifikovať zrušenie nerovnakého prístupu k funkcii sudcu, pretože justiční čakatelia nemuseli prejsť rovnakým výberovým konaním ako ostatní kandidáti na miesto sudcu.

Právnu úpravou sa zasahuje do nadobudnutého práva byť justičným čakateľom, ale tento zásah sa kompenzuje možnosťou premeny bez povinnosti úkonu na pomer vyššieho súdneho úradníka s rovnakými oprávneniami. Preto nemožno tvrdiť, že by došlo k porušeniu princípu ochrany nadobudnutých práv ani k pravej retroaktivite.

V podstate nie je jasné, či, ak by úprava justičných čakateľov platila ďalej, by vôbec bol minister spravodlivosti povinný konkrétneho justičného čakateľa navrhnúť Súdnej rade na pridelenie na konkrétny okresný súd, ak by mal vždy k dispozícii na výber viac justičných

čakateľov (tak by sa mohlo stať, že k návrhu ministra Súdnej rady by nikdy nemuselo dôjsť). Zákon teda nedával konkrétnemu justičnému čakateľovi prísľub jeho vymenovania za sudcu. Vždy ide len o proces prístupu k verejnej funkcii podľa čl. 30 ods. 4 ústavy, ktorý však v prípade justičných čakateľov nespĺňa podmienku „za rovnakých podmienok“.

Pokiaľ ide o ochranu legitímnych očakávaní justičného čakateľa, že bude prednostne zaradený na program Súdnej rady po tom, čo absolvuje podmienky dané zákonom, možno to síce vnímať ako vzdialené očakávanie, avšak zhoršenie postavenia justičných čakateľov nastalo v oblasti verejného práva, kde je miera úvahy zákonodarcu pre zmeny oveľa širšia ako v súkromnoprávnej oblasti. Navyše, samotný inštitút justičného čakateľa sa zaviedol len nedávno (od 1. januára 2009) ako úprava vylučujúca tento inštitút z pôsobnosti výberového konania na miesto sudcu, pričom sa len „živili“ „legitímne“ očakávania na získanie miesta sudcu, ktoré však boli v rozpore s princípom čl. 30 ods. 4 ústavy (ten požadoval rovnaké podmienky v procese prístupu k verejným funkciám). Problém treba vidieť aj z opačnej strany – legitímne očakávanie verejného záujmu na transparentnosti kreovania funkcie sudcu, čo je vlastne prevládajúci verejný záujem, ktorým možno odôvodniť zásah do zákonodarstva. Justiční čakatelia nemali prísľub zákona, že sa stanú sudcami, totiž, ak to zákon uvádzal, v tomto bol protiústavný, pretože ak zákon č. 385/2000 Z. z. v § 28 ods. 1 uvádzal, že voľné miesto sudcu na okresnom súde sa obsadzuje justičným čakateľom, toto sa nedalo zabezpečiť práve preto, že Súdna rada takúto povinnosť nemá.

Predmetné ustanovenie nie je v nesúlade ani s čl. 2 ods. 2 ústavy. Ak totiž zákon zmení zavedenú právnu úpravu, tak táto úprava nemôže byť v rozpore s ústavou, ak je vydaná na jej základe a v jej medziach. V danom prípade to tak bolo, keďže danú problematiku ústava osobitne neupravuje a zrušením inštitútu justičného čakateľa žiadne princípy právneho štátu neboli porušené. Cieľom zrušenia inštitútu justičných čakateľov bolo, aby sa títo nemohli vyhnúť výberovému konaniu na miesto sudcu, čím sa realizoval legitímny záujem na transparentnosti procesu získavania funkcie sudcu.

Podľa názoru ústavného sudu napadnutá právna úprava nesúvisí s obsahom čl. 46 ods. 1 ústavy. V danej veci nejde o občianske práva, pretože justičný čakateľ pôsobí ako držiteľ verejnej moci (všeobecného záujmu). Nie je tu nízky stupeň zodpovednosti za ochranu všeobecných záujmov štátu, pretože justičný čakateľ mohol priamo rozhodovať o právach a povinnostiach fyzických a právnických osôb. Ústavný súd preto konštatuje, že označené ustanovenie nemožno považovať z pohľadu definovaného článku ústavy za nesúladné.

Nezávislosť súdnictva nie je zrušením inštitútu justičných čakateľov ohrozená, aj keď ide o zásah do procesu kreovania miesta sudcu. Vplyv súdnej moci na výber sudcu totiž nie je nijako zmenený, pretože Súdna rada má stále ústavné oprávnenie rozhodovať o tom, koho navrhne za sudcu, pretože ani pred zrušením inštitútu justičných čakateľov nemala povinnosť justičných čakateľov navrhnúť za kandidátov na sudcu prezidentovi Slovenskej republiky. Označené ustanovenie tak nemožno považovať z pohľadu s čl. 141 ods. 1 ústavy za nesúladné.

Podľa názoru ústavného sudu napadnutá právna úprava nesúvisí s obsahom čl. 144 ods. 1 ústavy. To, že sudca je (má byť) pri výkone funkcie nezávislý a musí byť pri svojom rozhodovaní viazaný len právom (formami definovanými ústavou), nemá súvis so zrušením inštitútu justičných čakateľov. Označené ustanovenie nemožno považovať z pohľadu článku 144 ods. 1 ústavy za nesúladné.

Keďže ústavný súd konštatoval súlad čl. I bodu 45 zákona č. 33/2011 nezaoberal sa ďalej ostatnými ustanoveniami z dôvodov, ktoré boli vyššie uvedené a návrhu v tejto časti nevyhovel.

K bodu M.

Vzhľadom k tomu, že § 13 ods. 1 písm. c) zákona o sudcoch a prísediach v slovnom spojení „v orgánoch štátnej správy súdov ako prípravu na vykonávanie riadiacej a organizačnej činnosti vo výkonnej moci v štátnej správe súdov,“ v dôsledku novelizácie zákona už nie je súčasťou právneho poriadku Slovenskej republiky, ústavný súd v zmysle § 41a ods. 4 zákona o ústavnom súde konanie v tejto časti zastavil.

Ústavný súd s ohľadom na vymedzené východiská nevidí spojitosť medzi ustanovením § 13 ods. 2 zákona o sudcoch a prísediach a namietanými článkami ústavy. Je totiž na diskreícii zákonodarcu, ako pluralitne normuje zdroje vzdelávania sudcov, a rovnako je v diskreícii zákonodarcu určiť nemožnosť výkonu sudcovskej funkcie počas stáže s cieľom, aby stáž plnila svoju funkciu, a „započítať“ výkon stáže do výkonu sudcovskej funkcie.

Daná úprava nie je zjavne neracionálna.

Na základe týchto skutočností ústavný súd návrhu v časti týkajúcej sa § 13 ods. 2 druhá veta zákona o sudcoch a prísediacich a § 35 ods. 2 druhá veta zákona o sudcoch a prísediacich v slovnom spojení „tuzemských a“ nevyhovel.

K bodu N.

Návrh v časti týkajúcej sa § 28 ods. 5 zákona o sudcoch a prísediacich bol z procesných dôvodov zamietnutý podľa § 4 ods. 3 zákona o ústavnom súde (pri hlasovaní o návrhu sudcu spravodajcu, ako ani pri hlasovaní o protinávrhu sudkyne Ivetty Macejkovej nebola dosiahnutá nadpolovičná väčšina hlasov všetkých sudcov ústavného súdu).

Pokiaľ ide o ustanovenia § 14a zákona č. 548/2003 Z. z. o Justičnej akadémii a o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení zákona č. 33/2011 Z. z. a ustanovenia § 37 ods. 10 zákona č. 757/2004 Z. z. o súdoch a o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení zákona č. 33/2011 Z. z. s čl. 13 ods. 3 a 4 a čl. 19 ústavy a čl. 8 dohovoru, ústavný súd konštatuje, že označené ustanovenia nemožno považovať z pohľadu definovaných článkov ústavy za nesúladne.

Ústavný súd k danej problematike v okolnostiach prípadu uvádza, že verejnosť skúmania odborných znalostí v prípade uchádzania sa o výkon verejnej funkcie nemôže byť ipso facto protiústavná, pretože ide o znalosti, ktorými má uchádzač disponovať pre kvalitný výkon verejnej funkcie, teda nejde o rozpor s čl. 13 ods. 4 ústavy. Nie je preto dané ani porušenie čl. 13 ods. 3 ústavy v prípade realizácie procesu justičných skúšok.

V danom prípade nejde o rozpor s čl. 8 dohovoru a čl. 19 ústavy. Ide totiž o prípady verejnosti justičnej skúšky, a preto je zverejnenie motivačného listu a životopisu plne legitímne a v súlade s týmito článkami (právo verejnosti na kontrolu kreovania funkcionárov súdnej moci, kde je navyše silný vplyv exekutívy).

Ústavný súd preto návrhu v tejto časti nevyhovel.

K bodu O.

Napadnutá právna úprava legalizuje zverejnenie údajov o blízkej osobe, ktorá je členom výberovej komisie na miesto predsedu súdu, v rozsahu meno a priezvisko, čo nemožno považovať za nelegitímne, ale práve naopak, aj s ohľadom na už uvedené ide o prvok, ktorý je potrebné považovať za žiaduci pre zvýšenie objektivitu rozhodovacej činnosti výberovej komisie. Preto nemôže nastať rozpor s čl. 13 ods. 4 ústavy (zásah do práv rešpektuje podstatu a zmysel práva na súkromie zverejnenej blízkej osoby, zverejňuje sa len meno a priezvisko a súvis blízkeho vzťahu s osobou uchádzajúcou sa o miesto sudcu).

Článok 19 ods. 3 ústavy a čl. 8 dohovoru nie sú napadnutou právnou úpravou porušené, pretože zásah do súkromia je odôvodnený ochranou transparentnosti výberového procesu. O porušenie čl. 30 ods. 4 v spojení s čl. 12 ods. 2 ústavy by mohlo ísť len vtedy, ak by v dôsledku zverejnenia blízkych osôb ako členov komisie malo dôjsť k znevýhodneniu uchádzačov. Zákon však túto situáciu nijako nerieši z hľadiska následku zverejnenia blízkej osoby uchádzača, ktorá je zároveň členom výberovej komisie na funkciu predsedu súdu.

Ústavný súd preto návrhu v tejto časti nevyhovel.

K bodu P.

Skutočnosť, že žiaden člen výberovej komisie na funkciu predsedu súdu nemusí byť právnikom (mať právnické vzdelanie), samo osebe nemožno považovať za protiústavné. Napadnutá právna úprava nie je v rozpore s čl. 1 ods. 1 ústavy, pretože neporušuje žiaden princíp právneho štátu, ani s čl. 141 ods. 1 ústavy, pretože nezasahuje do nezávislosti súdov, a ani s čl. 141 ods. 4 písm. a) a b) ústavy, pretože Súdna rada Slovenskej republiky nemusí schváliť žiaden návrh výberovej komisie.

Napadnutá právna úprava nie je v rozpore ani s čl. 143 ods. 3 ústavy, pretože sudcovská rada súdu obsadzuje jedno miesto člena výberovej komisie postupom podľa ustanovenia § 37 ods. 5 zákona o súdoch, a nie postupom podľa ustanovenia § 37 ods. 6 zákona o súdoch.

Ústavný súd preto návrhu v tejto časti nevyhovel.

K bodu Q.

Navrhovatelia konštatujú zmätočnosť úpravy, túto úpravu istým spôsobom vykladajú, a to tak, že identifikujú inštitút sudcu spravodajcu, resp. povereného sudcu, podľa čl. 39 rokovacieho poriadku Najvyššieho súdu Slovenskej republiky, ktorý bol vyhlásený v Zbierke zákonov Slovenskej republiky pod č. 291/2006 Z. z., hoci následne konštatujú, že takýto sudca nie je sudcom, ktorému bola vec pridelená podľa napadnutej právnej úpravy. Podľa čl. 39 rokovacieho poriadku najvyššieho súdu «[s]udca, ktorému bola vec v senáte

pridelená (ďalej len „poverený sudca“), pripraví návrh rozhodnutia a po vynesení rozhodnutia senátu ho písomne vyhotoví, ak predseda senátu nerozhodne inak». Ústavný súd teda konštatuje, že hoci zákonodarcu v legislatívnom odkaze k napadnutému ustanoveniu neodkázal na rokovací poriadok najvyššieho súdu, v skutočnosti nie je problematické určiť význam slovného spojenia „patrí sudcovi“, ktorý mal v predchádzajúcom mesiaci „pridelenú najmenej jednu vec“. Takýmto sudcom je v súčasnosti, úplne neproblematicky, poverený sudca. Rovnako neproblematické je potom určenie mesiaca, v ktorom bola poverenému sudcovi vec pridelená. Napadnutú právnu úpravu preto ústavný súd nepovažuje za zmätočnú a nepredvídateľnú.

K námietke nevhodnosti mechanizmu priznania príplatku vždy pri pridelení veci (v mesiaci, keď mu bola vec pridelená), ústavný súd konštatuje, že určenie mechanizmu priznania príplatku patrí do právomoci zákonodarcu, pričom ústavný súd má právomoc skúmať len kompatibilitu tohto mechanizmu (modelu) s ústavou. Zákonodarcom stanovený model nepovažuje ústavný súd za neracionálny alebo arbitrárny.

Vzhľadom na konštatovanie navrhovateľa o zásahu zákonodarcu do už dosiahnutých platových pomerov sudcov (bližšie navrhovateľ neargumentuje) ústavný súd uvádza, že sudcom, ktorí rozhodovali o už identifikovaných typoch vecí pred účinnosťou právnej úpravy, do platových pomerov právna úprava nezasiahla.

Zachovanie dosiahnutých platových pomerov sudcov samo osebe nie je hodnotou a nemá ani ústavný rozmer. Hoci platové pomery sú súčasťou garancií nezávislosti súdnictva, neznamená to, že nemôžu byť modifikované za istých podmienok. Z princípu nezávislosti súdnej moci a zo zásady právnej istoty v modalite legitímnych očakávaní nevyplýva, že sudcovi, nech bude vykonávať súdnictvo na akomkoľvek súde, na akejkoľvek funkčnej pozícii atď., jeho platové pomery ostanú trvalo zachované (trvalo rovnaké, prípadne sa budú iba zvyšovať). Ak by bolo možné formulovať nejaké očakávanie sudcu najvyššieho súdu, ktorý poberal príplatok za rozhodovanie o opravných prostriedkoch proti rozhodnutiam Špecializovaného trestného súdu, bolo by to očakávanie, že kým bude vykonávať funkciu, na ktorú je naviazaný príplatok, bude mu tento príplatok v zákonnej výške priznávaný. Takéto očakávanie však nebolo nijako napadnutou zákonnou úpravou sklamané.

Rovnako ústavný súd nevidí ústavne relevantnú spojitosť medzi určením/precizovaním kritérií na priznanie príplatku za rozhodovanie o opravných prostriedkoch proti rozhodnutiam Špecializovaného trestného súdu a princípom nezávislosti súdnej moci v modalite ich materiálneho zabezpečenia.

Z uvedených dôvodov ústavný súd konštatuje, že § 69 ods. 4 zákona o sudcoch a prísediach v znení zákona č. 33/2011 Z. z. nie je v rozpore s čl. 1 ods. 1, čl. 141 ods. 1 a čl. 144 ods. 1 ústavy.

Pokiaľ ide o inštitút odmen sudcov a prokurátorov za inú ako rozhodovaciu činnosť, ústavný súd konštatuje, že odmena je vo svojej podstate nenárokovateľná. Inštitút odmeny je v návrhu navrhovateľa fakticky spojený s otázkou: Má byť inštitút odmeny právne zakotvený? Odpoveď na takúto otázku je skôr úvahou „čo je dobré“, než „čo je s ústavou kompatibilné“, a preto ústavný súd nebude posudzovať jeho zrušenie cez test proporcionality. V danom prípade vlastne ani nevystupuje právo, ktoré by konkurovalo cieľu zákonodarcu, a tak pravý test proporcionality nemožno vykonať. Materiálne zabezpečenie sudcu ním nemôže byť, keďže ide o nenárokovateľnú zložku, rovnako ním nemôže byť ústavný zákaz nútenej práce, keďže sudcovia i prokurátori za výkon svojej funkcie, ktorá sa v zmysle relevantných statusových zákonov neobmedzuje len na rozhodovaciu činnosť, dostávajú funkčný plat. Tvrdenie, že výkon funkcie mimo rozhodovacej činnosti, výkon funkcie na nadpriemernej úrovni alebo nad rámec explicitných povinností obsahovo naznačuje nútenú prácu, sa falzifikuje už len poukázaním na existenciu tzv. čestných funkcií. Ak sudca alebo prokurátor vykonáva svoje zákonné povinnosti, je za takúto činnosť odmenený funkčným platom, ak vykonáva prácu nad rámec povinností, koná tak dobrovoľne.

Ústavný súd sa preto aj s odkazom na východiská obmedzí na prieskum racionality a legitimity už vymedzeného cieľa zákonodarcu. Zákonodarcu (v dôvodovej správe k zákonu č. 33/2011 Z. z.) odôvodnil zrušenie inštitútu odmeny tým, že táto „vytvára priestor na vnútornú korupciu na súdoch“, pričom podľa neho vo všeobecnosti by sudca mal byť odmeňovaný len svojím funkčným platom za výkon sudcovskej funkcie. Zrušenie inštitútu odmen je v dôvodovej správe podporené aj odkazom na rozhodnutie ústavného súdu sp. zn. PL. ÚS 12/05, v zmysle ktorého „výkon nezávislej rozhodovacej činnosti

princiálne nepripúšťa odmeňovanie sudcu fakultatívnou dávkou (t. j. odmenou) z dôvodu, že sa musí vylúčiť možnosť faktického ovplyvňovania rozhodovacej činnosti sudcu prostredníctvom hmotnej zainteresovanosti fakultatívnou dávkou...“. Ústavný súd konštatuje, že bez potreby bližšieho objasňovania je zrejmé, že zákonodarcom vymedzený cieľ nie je neracionálny a nelegitímny.

Z uvedených dôvodov ústavný súd konštatuje, že čl. I bod 29 zákona č. 33/2011 Z. z., ktorým sa vypúšťa ustanovenia § 79 zo zákona č. 385/2000 Z. z., nie je v nesúlade s čl. 1 ods. 1, čl. 141 ods. 1 a čl. 144 ods. 1 ústavy a čl. IV zákona č. 33/2011 Z. z. nie je v nesúlade s čl. 1 ods. 1 ústavy.

Na základe uvedeného ústavný súd návrhu v tejto časti nevyhovel.

K bodu R.

V prípade danej právnej úpravy bolo vecou zákonodarcu, keďže Súdna rada Slovenskej republiky stratila oprávnenie podávať návrhy na začatie disciplinárneho konania a rozhodovať o pozastavení výkonu funkcie sudcu, ako aj o zrušení pozastavenia výkonu funkcie sudcu, ako vyrieši začaté disciplinárne konania na návrh Súdnej rady. Ak nezvolil koncepciu, podľa ktorej by sa na disciplinárne konanie začaté pred legislatívnou zmenou použili doterajšie predpisy, prípadne že Súdna rada Slovenskej republiky by rozhodovala o zrušení pozastavenia podľa doterajších predpisov, potom ťažko očakávať, že ponechá Súdnu radu v pozícii účastníka konania alebo v pozícii rozhodovacieho orgánu. Postavenie navrhovateľa je zásadnou otázkou disciplinárneho konania. Súdna rada Slovenskej republiky stráca postavenie navrhovateľa, a tým aj účastníka. Preto nemôže nastať rozpor s čl. 1 ods. 1 ústavy (proces sa spravuje zásadne procesným právom platným a účinným v čase rozhodovania, opak je skôr výnimkou) a s čl. 141 ods. 1 ústavy, ktorý sa týka nezávislosti súdov, ale nie postavenia Súdnej rady Slovenskej republiky.

Ústavný súd preto návrhu v tejto časti nevyhovel.

K bodu S.

Oprávnenie Ministerstva spravodlivosti Slovenskej republiky vytvorené namietanou právnou úpravou je práve jedným z prejavov deľby moci, takže nemôže byť v rozpore s princípom deľby moci podľa čl. 1 ods. 1 ústavy. Právna úprava neprímerane nezasahuje do rozhodovacej činnosti súdov, teda do ich nezávislosti podľa čl. 141 ods. 1 ústavy. Súdny spis ako taký musí zostať na súde a pri zaobchádzaní s ním súd môže urobiť vhodné opatrenia na ochranu údajov. Tieto záruky nie sú spochybnené.

Aj ministerstvo spravodlivosti musí mať efektívny prostriedok ako vykonávať moc, ktorá mu bola zverená (porovnaj aj možnosť podávať dovolanie, v rámci ktorého poverení zamestnanci ministerstva získavajú prístup k spisu).

Ústavný súd preto návrhu v tejto časti nevyhovel.

Odišné stanovisko sudkyne Ivetty Macejkovej

I. Výberové komisie

I.1 Výberové komisie na obsadenie voľného miesta sudcu

A. Pokiaľ ide o vyslovenie nesúladu ustanovenia § 29 ods. 1 druhej a tretej vety zákona o sudcoch a prísediach, stotožňujem sa s rozhodnutím väčšiny pléna, avšak príslušnú časť odôvodnenia nálezu považujem za vhodné doplniť.

Zvolený model zloženia výberovej komisie, vytvára stav, pri ktorom je možné doceliť elimináciu rozhodovacej ingerencie súdnej moci v procese obsadzovania súdu sudcami, keďže iba jeden z troch členov komisie je dosadený z kandidátov zvolených Súdnu radou (vzhľadom na systém kreácie Súdnej rady však nemožno jednoznačne tvrdiť, že tento kandidát je kandidátom súdnej moci).

Eliminácia rozhodovacej ingerencie súdnej moci je v rozpore s princípmi presadzovanými v odporúčaní CM/Rec (2010) 12 Výboru ministrov členským štátom o sudcoch: nezávislosť, efektívnosť a zodpovednosť (prijaté Výborom ministrov Rady Európy 17. novembra 2010 na 1098. zasadnutí zástupcov ministrov). Tieto princípy stoja na presvedčení, že orgán, ktorý rozhoduje o výbere a kariérnom postupe sudcov, musí byť nezávislý od výkonnej a zákonodarnej moci. S cieľom zabezpečiť jeho nezávislosť musí byť najmenej polovica členov tohto orgánu tvorená sudcami, ktorí sú volení ich kolegami (sudcami).

V danom prípade nemožno tvrdiť, že úprava procesu výberu sudcov (úprava výberového konania na voľné miesto sudcu) je vecou výlučne politickej vôle, pretože

nesprávne formulovaná politická vôľa zhmotnená v zákonnej úprave skôr či neskôr narazí na nesúlad s konkrétnym obsahom medzinárodného záväzku Slovenskej republiky zahrnutého v medzinárodnej zmluve alebo vyplývajúceho z členstva Slovenskej republiky v medzinárodnej organizácii.

Pri hodnotení právnej úpravy výberového konania na miesto sudcu cez princípy a zásady právneho štátu, osobitne nezávislosti súdnej moci, ako aj princípy a zásady vyplývajúce z medzinárodnoprávných záväzkov, je nutné vysloviť nesúlad ustanovenia § 29 ods. 1 druhej a tretej vety zákona o sudcoch a príseďiacich s čl. 1 ods. 1 ústavy.

B. Pokiaľ ide o ustanovenie § 29 ods. 2 zákona o sudcoch a príseďiacich, s výrokom predmetného nálezu sa nestotožňujem.

Z rovnakých dôvodov ako je to pri o ústavnej nekonformite ustanovenia § 29 ods. 1 druhej a tretej vety zákona o sudcoch a príseďiacich, mal byť väčšinou pléna vyslovený aj nesúlad ustanovenia § 29 ods. 2 zákona o sudcoch a príseďiacich s čl. 1 ods. 1 ústavy, keďže toto bezprostredne a úzko súvisí s ustanovením § 29 ods. 1 zákona o sudcoch a príseďiacich.

Tým, že nedošlo k vysloveniu nesúladu ustanovenia § 29 ods. 2 zákona o sudcoch a príseďiacich, bola do rozhodovacej činnosti ústavného súdu vnesená závažná nekonzistentnosť, keďže v podstate v identickej situácii týkajúcej sa právnej úpravy výberových komisií na obsadenie funkcie prokurátora rozhodol ústavný súd nálezom sp. zn. PL. ÚS 105/2011 v ten istý deň (7. mája 2014) tak, že za ústavne nekonformné nepovažoval len ustanovenie upravujúce zloženie výberovej komisie na obsadenie funkcie prokurátora (§ 7a ods. 1 zákona č. 154/2001 Z. z. o prokurátoroch a právnych čakatel'och prokuratúry v znení neskorších predpisov), ale aj s ním bezprostredne a úzko súvisiace ustanovenie upravujúce vytvorenie databázy kandidátov na členov výberovej komisie na obsadenie funkcie prokurátora (§ 7a ods. 2 zákona č. 154/2001 Z. z. o prokurátoroch a právnych čakatel'och prokuratúry v znení neskorších predpisov).

I.2 Prechodné ustanovenie oprávňujúce ministra spravodlivosti vymenovať chýbajúcich členov výberových komisií na obsadenie voľného miesta sudcu

S rozhodnutím pléna ústavného súdu sa nestotožňujem z týchto dôvodov:

Menovacia konštrukcia v danom zákonomnom ustanovení predstavuje neprípustný zásah výkonnej moci do pravidla, podľa ktorého minimálne polovica miest výberovej komisie utvorenej na obsadenie voľného miesta sudcu má byť obsadená sudcami, ktorí boli na túto pozíciu zvolení sudcami samotnými. Je nezlučiteľné s princípom nezávislého súdництва, aby výkonná moc disponovala právom menovať členov výberových komisií uskutočňujúcich výberové konanie v režime § 29 zákona o sudcoch a príseďiacich, a to aj vtedy, ak výkon tohto práva je časovo podmienený a viaže sa na zlyhanie činnosti iného, kreáciou povereného orgánu.

V súvislosti s princípom legality (čl. 2 ods. 2 ústavy) je v tomto prípade nutné opäť skonštatovať, že napadnutá právna úprava prekračuje ústavný limit vytvorený v požiadavke právneho štátu na zachovanie nezávislého súdництва a nie je v súlade s čl. 1 ods. 1 a čl. 2 ods. 2 ústavy.

Ustanovenia §151r zákona o sudcoch a príseďiacich nie v súlade ani s čl. 30 ods. 4 ústavy, keďže z časového hľadiska narúša rovnakosť podmienok prístupu k funkcii vo výberovej komisii na obsadenie voľného miesta sudcu.

Napokon malo dôjsť aj k vysloveniu nesúladu ustanovenia § 151r zákona o sudcoch a príseďiacich s čl. 141a ods. 4 písm. a) ústavy, ktorý zveruje Súdnej rade právomoc predkladať prezidentovi Slovenskej republiky návrhy kandidátov na vymenovanie sudcov a návrhy na odvolanie sudcov. Súdna rada totiž môže predkladať prezidentovi len návrhy, ktoré boli vytvorené ako prejav činnosti výberovej komisie uskutočnenej v režime § 29 zákona o sudcoch a príseďiacich a preto dochádza k prepojeniu ústavnej roviny obsadzovania výberovej komisie s rovinou dôsledkov činnosti výberovej komisie. Riziko odmietnutia akéhokoľvek návrhu kandidáta na vymenovanie za sudcu, a to zo strany Súdnej rady z dôvodu funkčnej závislosti členov výberovej komisie, nemôže byť v právnom štáte akceptované. Zákonodarca nemôže v právnom poriadku zakotviť systém obsadzovania voľného miesta sudcu, ktorý nedokáže efektívne obsadiť miesto sudcu.

I.3 Výberové komisie na obsadenie funkcie predsedu súdu

S rozhodnutím pléna ústavného súdu sa nestotožňujem z týchto dôvodov:

Požiadavka nezávislosti súdnej moci v rámci del'by moci nespočíva len v nezávislosti sudcov pri samotnom rozhodovaní, ale rovnakou mierou sa týka aj inštitucionálnej, resp. vonkajšej nezávislosti súdnej moci.

V prípade výberového konania na obsadenie funkcie predsedu súdu dochádza k totálnej eliminácii rozhodovacej ingerencie súdnej moci a rozhodnutie o predsedovi súdu sa absolútne koncentruje v rukách členov výberovej komisie vymenovaných ministrom spravodlivosti. Tria členovia výberovej komisie nominovaní výkonnou mocou (ministrom spravodlivosti) môžu úplne samostatne (i proti vôli členov výberovej komisie zastupujúcich súdnu moc) rozhodovať o výbere predsedu súdu. V konečnom dôsledku je tak nadbytočná právna úprava o výberovom konaní, keďže sa ňou len zakrýva reálna možnosť výlučného presadzovania vôle ministra spravodlivosti.

Ide o absolútne neprípustný stav z pohľadu požiadavky deľby moci, ktorý nie je možné ospravedlniť len jednoduchým poukazovaním na zodpovednosť výkonnej moci za správu všeobecných súdov. Napadnuté ustanovenie zároveň vytvára priestor na reálnu politizáciu súdnictva presadzovaním straníckych záujmov pri rozhodovaní o osobe predsedu súdu.

Jednou z podmienok reálneho naplnenia ústavnej zásady nezávislosti súdnej moci a oddelenia výkonu súdnej moci od iných orgánov štátu je pritom aj akceptovanie skutočnej, resp. účinnej (nie len formálnej, resp. iluzórnej) participácie zástupcov súdnej moci, resp. sudcovskej samosprávy, pri rozhodovaní o všetkých dôležitých otázkach súdnictva vrátane rozhodovania o tak zásadnej otázke, akou je výber predsedov súdov.

Keďže kompetencie predsedu súdu v rámci riadenia a správy súdov zásadne vplyvajú na výkon súdnictva v podmienkach konkrétneho súdu, je pre zachovanie nezávislosti súdnej moci žiaduce, aby predseda súdu nebol závislý na výkonnej moci predstavovanej ministrom spravodlivosti a aby nehrozilo riziko politického ovplyvňovania súdnej moci výkonnou mocou cez osobu predsedu súdu.

V komunite nezávislých sudcov postavenie „prvého medzi rovnými“ nemôže určovať výkonnou mocou vynútený výber, ale len uznanie autority sudcu, pričom sudcovia samotní najlepšie poznajú odborné, osobné i morálne vlastnosti a schopnosti kolegu, u ktorého sú ochotní rešpektovať jeho postavenie ako predstaviteľa správy súdu.

Cieľ napadnutého ustanovenia – zabezpečenie fakticky absolútneho vplyvu ministra spravodlivosti na výber predsedu súdu a zároveň de facto absolútna eliminácie vplyvu súdnej moci pri výbere predsedu súdu – nemožno považovať za legitímny.

I.4 Prechodné ustanovenie oprávňujúce ministra spravodlivosti vymenovať chýbajúcich členov výberových komisií na obsadenie funkcie predsedu súdu

S týmto rozhodnutím pléna ústavného súdu sa nestotožňujem z týchto dôvodov:

Spôsob ustanovenia kandidáta za člena výberovej komisie na miesto predsedu súdu v zmysle §101c zákona o súdoch je z pohľadu kontroly ústavnosti významný vzhľadom na skutočnosť, že z dôvodov už uvedených nemožno akceptovať spôsob utvárania výberovej komisie na funkciu predsedu súdu ako ústavne súladný. Je nezlučiteľné s požiadavkou právneho štátu na zachovanie nezávislého súdnictva, aby výkonná moc disponovala zákonom definovaným právom menovať členov výberových komisií uskutočňujúcich výberové konanie na funkciu predsedu súdu v režime § 37 zákona o súdoch, a to aj vtedy, ak výkon tohto práva je časovo podmienený a viaže sa na zlyhanie činnosti iného, kreáciou povereného orgánu. Požiadavka na odstránenie vytvorených prekážok vyplývajúcich zo zlyhania iných kreáciou poverených orgánov musí ustúpiť požiadavke na zachovanie nezávislého súdnictva. Dotknutá právna úprava preto nie je v súlade čl. 1 ods. 1 ústavy.

Pri hodnotení predmetnej právnej úpravy cez princípy a zásady právneho štátu, osobitne nezávislosti súdnej moci, ako aj princípy a zásady vyplývajúce z medzinárodnoprávných záväzkov, mala väčšinou pléna ústavného súdu vysloviť aj nesúlad ustanovenia § 101c zákona o súdoch s čl. 30 ods. 4 ústavy, keďže napadnuté intertemporálne ustanovenie z časového hľadiska narúša rovnakosť podmienok prístupu k funkcii vo výberovej komisii na obsadenie funkcie predsedu súdu.

I.5 Kvalifikačné predpoklady kandidátov na členov výberovej komisie uskutočňujúcej výber na funkciu predsedu súdu

S výrokom väčšiny pléna sa stotožňujem, avšak príslušnú časť odôvodnenia nálezu dopĺňam takto:

Vo vzťahu k argumentom o neústavnosti ustanovenia § 37 ods. 6 zákona o súdoch, ktorý môže viesť až k takému zloženiu výberovej komisie, v ktorej by žiaden člen nebol z radu sudcov, alebo dokonca nemal ani právnické vzdelanie, je možné poukázať na to, že kandidáti na člena výberovej komisie majú podľa uvedeného ustanovenia okrem iného spĺňať „odborné predpoklady pre nestranný výkon funkcie“ a súčasne majú byť spôsobilí „posúdiť uchádzača podľa odseku 4 § 37 zákona č. 757/2004 Z. z.“, teda inými slovami,

overiť aj odborné znalosti potrebné na výkon funkcie predsedu súdu.

Racionálny výklad posudzovaného ustanovenia teda vedie k zúženiu priestoru na voľbu kandidátov na členov komisií v tom smere, aby za kandidátov boli ustanovené osoby s ukončeným právnickým vzdelaním II. stupňa, aké je vyžadované aj pre uchádzačov o funkciu sudcu.

Keďže úpravu kvalifikačných predpokladov kandidátov na členov výberových komisií ústava neobsahuje, napadnutú právnu úpravu je možné posudzovať len z hľadiska jej súladnosti s princípmi materiálneho právneho štátu (čl. 1 ods. 1 ústavy) a v konkrétnych súvislostiach predovšetkým s princípom právnej istoty.

V danom prípade možno vzhľadom na vyššie uvedené dospieť k názoru, že napadnutá právna úprava umožňuje racionálny a ústavne konformný výklad a označené ustanovenie nemožno označiť za natoľko neurčité a rozporné, aby nevyhnutne viedlo k nezákonnému zloženiu výberových komisií, čo by mohlo zakladať ústavnú nekonformnosť tohto ustanovenia zákona o súdoch.

II. Ochrana súkromného a rodinného života v súvislosti s výberovými konaniami

II.1 Verejnosť výberového konania a zverejňovanie osobných informácií o uchádzačoch uchádzajúcich sa o voľné miesto sudcu

S rozhodnutím pléna ústavného súdu sa nestotožňujem z týchto dôvodov:

V zmysle ustanovení § 28 ods. 5 až 7 zákona o sudcoch a prísediacich sa výberovým konaním na obsadenie voľného miesta sudcu overuje aj jeho zdravotný stav, psychická vyrovnanosť, pričom overovanie zdravotného stavu a psychickej vyrovnanosti uchádzačov o funkciu sudcu pred verejnosťou na verejnom výberovom konaní možno podľa môjho názoru bez akýchkoľvek pochybností považovať za zásah do ich základných práv chránených čl. 19 ústavy.

Posúdenie a overenie uvedených skutočností si totiž vyžaduje odborné znalosti, ktorými laická verejnosť nedisponuje. Z týchto dôvodov napadnutá právna úprava nie je spôsobilá dosiahnuť proklamovaný cieľ – zabezpečiť transparentnosť výberových konaní na obsadenie funkcie sudcu.

Ústavná konformita zásahu do práva na súkromie, tak ako aj v iných prípadoch zásahov do základných práv a slobôd predpokladá, že zásah je legálny, sleduje legitímny cieľ a spĺňa požiadavku proporcionality.

Pri posudzovaní legality zásahu štátu do práva na súkromie treba okrem iného zväziť „predvídateľnosť a dostupnosť zákona“, ktorý predstavuje právny základ zasahovania do základných práv dotknutej osoby. Predvídateľnosť zákona vyžaduje jasné a presné formulovanie pravidiel, aby bolo umožnené dotknutej osobe svoje správanie týmto pravidlám prispôbiť. Znenie ustanovenia § 28 ods. 4 prvej vety zákona o sudcoch a prísediacich je však v tomto ohľade vágne a nekonkrétne. Neupravuje totiž žiadne podrobnosti o tom, ako sa bude počas výberového konania, ktoré je verejné, overovať zdravotný stav uchádzača o funkciu sudcu. Právna úprava napokon ani nerieši, v akom rozsahu a akým spôsobom má byť verejnosť oboznámená so zdravotnou spôsobilosťou uchádzačov o funkciu sudcu, teda do akej miery jej majú byť sprístupnené údaje o zdravotnom stave uchádzačov.

Pokiaľ ide o legitimitu zásahu štátu do práva na súkromie, opatrenie umožňujúce takýto zásah môže byť z pohľadu dohovoru legitímne, len pokiaľ by išlo o dosiahnutie záujmov uvedených v čl. 8 ods. 2 dohovoru. Dôvodom verejnosti výberových konaní na obsadenie funkcie sudcu malo byť „dosiahnutie transparentného výberu nových sudcov a otvorenie tohto výberu pre verejnosť, jednak z hľadiska možnosti uchádzať sa o funkciu sudcu, ako aj z hľadiska verejnej občianskej kontroly výberu nových sudcov“, ktorý však čl. 8 ods. 2 dohovoru uvedený nie je. Preto neexistuje relevantný legitímny dôvod, na základe ktorého by malo byť verejnosti umožnené poznať zdravotný stav jednotlivých uchádzačov o funkciu sudcu.

Vzhľadom na to, že ustanovenie § 28 ods. 5 v spojení s ustanovením § 28 ods. 4 zákona o sudcoch a prísediacich nespĺňa kritérium legitímnosti zásahu do práva na súkromie, nie je možné a ani potrebné posudzovať aj kritérium proporcionality.

Pokiaľ ide o ustanovenie § 28 ods. 6 zákona o sudcoch a prísediacich, zverejňovanie všetkých žiadostí uchádzačov o zaradenie do výberového konania na obsadenie voľného miesta sudcu, ich profesijných životopisov a motivačných listov na internete znamená zverejnenie osobných údajov uchádzačov o funkciu sudcu, t. j. dátumu narodenia, trvalého pobytu, údajov o zdravotnom stave a ďalších údajov, ktoré by mali potvrdiť splnenie zákonných predpokladov na vymenovanie do funkcie sudcu.

Takýto zásah do práva na súkromie uchádzačov zúčastňujúcich sa výberového konania je neprimeraný. Uchádzači o funkciu sudcu nie sú v tomto štádiu ani verejnými činiteľmi, ani verejne činnými osobami, či verejne známymi osobami, preto ich právu na zachovanie osobnej cti a dobrého mena ako súčasti práva na súkromie musí zodpovedať miera zásahu štátu.

Podobný záver možno prijať, aj pokiaľ ide o povinnosť uchádzača predložiť písomné vyhlásenie obsahujúce zoznam osôb vymenovaných v ustanovení § 28 ods. 7 zákona o sudcoch a prísediach. Ak už zákonodarca ustanovil takú právnu povinnosť, na základe ktorej orgán rozhodujúci o výbere kandidáta na funkciu sudcu získa niektoré údaje týkajúce sa jeho príbuzenských väzieb, musí jasne vymedziť limity nakladania s takýmito údajmi, ktoré musia vylúčiť časovo neobmedzený prístup a nakladanie, ktoré už nemajú žiadnu súvislosť so samotným výberovým konaním.

V súvislosti s ochranou súkromia možno z judikatúry Európskeho súdu pre ľudské práva vyvodiť, že miera ochrany súkromia je u štátnych zamestnancov užšia ako u bežných občanov (súkromných osôb), avšak širšia ako u politikov, keďže štátni zamestnanci sa vedome nevystavujú podrobnému dohľadu nad svojimi skutkami a správaním rovnako ako politici. Je pritom nespochybniteľné, že vzhľadom na apolitickosť súdnictva nemožno hranice ochrany súkromia sudcu – a už vôbec nie hranice ochrany súkromia uchádzača o voľné miesto sudcu – stotožniť s hranicami ochrany súkromia politika, resp. hranicami ochrany súkromia osoby uchádzajúcej sa o politickú funkciu.

II.2 Zverejňovanie profesijných životopisov a motivačných listov uchádzačov o funkciu predsedu súdu (§ 37 ods. 10 zákona o súdoch).

S rozhodnutím väčšiny pléna ústavného súdu sa nestotožňujem z dôvodov identických s dôvodmi uvedenými v predchádzajúcom bode tohto odlišného stanoviska.

II.3 Zverejnenie vyhlásenia uchádzača o funkciu predsedu súdu, v ktorom uchádzač uvádza zoznam jemu blízkych osôb, ktoré sú členmi výberovej komisie

S rozhodnutím väčšiny pléna sa nestotožňujem z dôvodov uvedených v bode II.1 tohto stanoviska.

Možno len zhrnúť, že samotné podanie vyhlásenia, je nepochybne spôsobilé zabrániť konfliktu záujmov u člena výberovej komisie. Avšak následné zverejňovanie tohto vyhlásenia nie je nevyhnutné, je nadbytočné, nemá racionálny základ a ani nesleduje legitímny cieľ, ale práve naopak, zo strany zákonodarcu ním dochádza k neodôvodnenému zásahu do práv a právom chránených záujmov dotknutých osôb.

III. Zverejňovanie rozhodnutí

S rozhodnutím väčšiny pléna ústavného súdu sa nestotožňujem z týchto dôvodov:

Napadnutá právna úprava súvisí s realizáciou práva verejnosti na informácie, pri ktorej však môže dochádzať ku kolízii s ústavnou požiadavkou účinnej ochrany základných práv dotknutých osôb (najmä pokiaľ ide o základné právo na zachovanie ľudskej dôstojnosti, osobnej cti, dobrej povesti a na ochranu mena a základné právo na prezumpciu nevinu).

Kľúčovým pre posúdenie nesúladu napádanej právnej úpravy je, či táto právna úprava v individuálnych prípadoch umožňuje zachovať ústavne konformnú rovnováhu ochrany dotknutých základných práv a ústavných hodnôt, ktoré sú vo vzájomnom konflikte, a po zvážení konkrétnych okolností jednotlivých prípadov rozhodnúť, ktorému právu sa poskytne v danom prípade z hľadiska jeho uplatnenia a ochrany prednosť.

Čo sa týka právoplatných meritórnych súdnych rozhodnutí, ako aj súdnych rozhodnutí, ktoré im predchádzali, možno vychádzať z predpokladu (resp. vyvrátiteľnej domnienky), že zverejnením, resp. sprístupnením takéhoto rozhodnutia nedôjde k neprimeranému obmedzeniu či popretiu práv a právom chránených záujmov dotknutých osôb, resp. že v prípade súdnych rozhodnutí vydaných v trestnom konaní nedôjde k podstatnému sťaženiu dosiahnutia účelu trestného stíhania. Keďže však ide len o domnienku vyvrátiteľnú, a nie nevyvrátiteľnú, je potrebné súdom vždy ponechať i možnosť takéto rozhodnutie nezverejniť, resp. nesprístupniť, ak by to v konkrétnom prípade mohlo porušiť práva a právom chránené záujmy dotknutých osôb.

Čo sa však týka neprávoplatných meritórnych súdnych rozhodnutí, ako aj súdnych rozhodnutí, ktoré im predchádzali, je potrebné vychádzať z úplne opačného predpokladu (resp. vyvrátiteľnej domnienky), a to, že zverejnenie, resp. sprístupnenie takéhoto rozhodnutia môže neprimerane obmedziť či poprieť práva a právom chránené záujmy dotknutých osôb, resp. v prípade súdnych rozhodnutí vydaných v trestnom konaní môže i sťažiť dosiahnutie účelu trestného stíhania. Keďže však ide len o domnienku vyvrátiteľnú, a nie nevyvrátiteľnú, je potrebné súdu vždy ponechať i možnosť takéto nemeritórne

rozhodnutie na základe žiadosti podľa osobitného zákona zverejniť, resp. sprístupniť, ak v konkrétnom prípade žiadateľ dostatočne preukáže, že právo verejnosti na informácie má prednosť pred ochranou práv a právom chránených záujmov dotknutých osôb.

V prípade právoplatných meritórnych súdnych rozhodnutí tak je namieste prioritne uprednostniť právo verejnosti na informácie, zatiaľ čo v prípade neprávoplatných meritórnych súdnych rozhodnutí je namieste prioritne uprednostniť práva a právom chránené záujmy dotknutých osôb. Pri právoplatných meritórnych súdnych rozhodnutiach je potrebné preukázať osobitný záujem dotknutých osôb na ich nezverejnení, resp. nesprístupnení, v prípade neprávoplatných meritórnych súdnych je potrebné preukázať osobitný záujem verejnosti na ich zverejnení, resp. sprístupnení.

Ustanovenie § 82a ods. 2 zákona o súdoch, ktoré sa týka zverejňovania súdnych rozhodnutí, ktoré predchádzali právoplatným meritórnym súdnym rozhodnutiam, síce upúšťa od automatického zverejňovania súdnych rozhodnutí vydaných v konaní, v ktorom bola verejnosť vylúčená, avšak takúto formu ochrany práv a oprávnených záujmov dotknutých osôb nie je možné považovať za dostatočnú, keďže súdu neponecháva možnosť, aby individuálne posúdil, či zverejnenie takéhoto súdneho rozhodnutia v konkrétnom prípade nie je spôsobilé porušiť práva a právom chránené záujmy dotknutých osôb. V konkrétnom prípade môže totiž nastať i situácia, keď síce k vylúčeniu verejnosti v konaní nedošlo, no zverejnenie rozhodnutia bude môcť porušiť práva a právom chránené záujmy dotknutých osôb.

Pokiaľ ide o ustanovenie § 82a ods. 5 zákona o súdoch, ktoré sa týka sprístupňovania všetkých súdnych rozhodnutí, a to na základe žiadosti podľa osobitného zákona, toto ustanovenie síce súdom ukladá povinnosť robiť opatrenia podľa osobitného zákona na ochranu práv a oprávnených záujmov, avšak takúto formu ochrany práv a oprávnených záujmov dotknutých osôb nie je možné považovať za dostatočnú.

Keďže ustanovenie § 82a ods. 5 zákona o súdoch umožňuje v zásade pravidelné sprístupňovanie neprávoplatných meritórnych súdnych rozhodnutí, ako aj rozhodnutí, ktoré im predchádzali, nie je zachovaná ústavne konformná spravodlivá rovnováha ochrany dotknutých základných práv a ústavných hodnôt, ktoré sú vo vzájomnom konflikte, a to z dôvodu, že v prípade týchto súdnych rozhodnutí by ich sprístupnenie nemalo byť pravidlom, ale len výnimkou, ak po podaní žiadosti podľa osobitného zákona súd v konkrétnom prípade usúdi, že ich sprístupnenie neprimerane neobmedzí, či dokonca nepoprie práva a právom chránené záujmy dotknutých osôb (resp. že v prípade súdnych rozhodnutí prijímaných v trestnom konaní ich sprístupnením nedôjde k podstatnému sťaženiu, či dokonca zmareniu dosiahnutia účelu trestného stíhania), a zároveň usúdi, že právo verejnosti na informácie prevyšuje ochranu práv a právom chránených záujmov dotknutých osôb.

IV. Odvolanie predsedu súdu ministrom spravodlivosti.

S rozhodnutím pléna v časti týkajúcej sa § 38 ods. 5 druhej a tretej vety zákona o súdoch sa stotožňujem, vo zvyšnej časti sa však s týmto rozhodnutím nestotožňujem, keďže za ústavne nekonformnú považujem celú napadnutú právnu úpravu týkajúcu sa odvolania predsedu súdu.

Totíž napadnutá právna úprava ako celok vyvoláva hrozbu vzniku neodôvodneného a zákonom ustanoveným spôsobom nepreskúmateľného zásahu do výkonu k volenej alebo inej verejnej funkcii predsedu súdu (čl. 30 ods. 4 ústavy); rovnako ako popiera individuálne právo predsedu súdu ako fyzickej osoby domáhať sa práva zákonom ustanoveným spôsobom na nezávislom a nestrannom súde (čl. 46 ods. 1 ústavy) najmä v prípade, keď bol nezákonným rozhodnutím ministra spravodlivosti na svojich právach ukrátený, k čomu ho výslovne oprávňuje ústava vo svojom čl. 46 ods. 2, pričom napadnutá zákonná úprava toto právo na preskúmanie rozhodnutia výslovne popiera.

Možno tak zhrnúť, že možnosť odvolania predsedu súdu ministrom spravodlivosti – za podmienok, ktoré komplexne a vo vzájomnej súvislosti konštruujú napadnuté ustanovenia § 38 ods. 3 až 7 zákona o súdoch – nie je v súlade s požiadavkou princípu del'by moci a nezávislosti súdnictva.

V tejto súvislosti poukazujem i na nález Ústavného súdu Českej republiky sp. zn. Pl. ÚS 18/06.

V. Justiční čakatelja

V.1 Zrušenie inštitútu justičného čakateľa vypustením siestej časti zákona o sudcoch a prísediacich obsahujúcej osobitné ustanovenia o justičných čakateľoch.

S rozhodnutím väčšiny pléna sa nestotožňujem z týchto dôvodov:

Povinnosť štátu zaistiť funkčnosť súdnictva vyžaduje taktiež optimálne personálne predpoklady na riadnu činnosť súdnictva. Napadnutá právna úprava však umožňuje, aby sa sudcom stal ktokoľvek, kto splňa zákonom ustanovené podmienky, medzi ktorými však chýba podmienka systematickej prípravnej praxe na výkon funkcie sudcu. Právne postavenie vyššieho súdneho úradníka a jeho pracovná náplň neumožňuje vyššiemu súdnemu úradníkovi riadnu prípravu na výkon funkcie sudcu, keďže vyšší súdny úradník predstavuje predovšetkým pomocný personál sudcu, ktorého náplňou práce nie je systematická príprava na budúci výkon funkcie sudcu.

Zrušenie systematickej prípravy na budúci výkon funkcie sudcu je navyše i v rozpore so zámerom ústavodarcu uvedeným v dôvodovej správe k novele ústavy z roku 2001, kedy sa zásadne novelizovala siedma hlava ústavy upravujúca súdnu moc, keďže dôvodová správa k uvedenej novele ústavy o. i. uvádza aj to, že „potreba preveriť prípadných kandidátov na funkciu sudcu nájde svoje uplatnenie v sprísnení podmienok pre uchádzanie sa o sudcovskú funkciu. Zákonom sa podrobnejšie upravujú predpoklady pre výber vhodných uchádzačov na funkciu sudcu, a to na báze predchádzajúcej dlhodobšej odbornej prípravy.“.

Význam nevyhnutnosti systematickej prípravy na výkon funkcie sudcu je pritom zrejmy i pri pohľade na ostatné európske právne úpravy, ktoré vzhľadom na špecifickú pracovnú náplň sudcu zakotvujú prepracovaný systém prípravy na výkon funkcie sudcu.

Taktiež Európska charta o statuse sudcu prijatá v Štrasburgu 8. – 10. júla 1998 v bode 2 (výber, prijímanie a počiatočná odborná príprava) požaduje vytvorenie podmienok, ktoré by prostredníctvom kvalifikačných požiadaviek na dosiahnuté vzdelanie alebo predchádzajúcu prax zaručili schopnosť vykonávať špecifické sudcovské povinnosti, keďže vybraní kandidáti by sa mali pripraviť na účinné plnenie sudcovských povinností prostredníctvom primeraného vzdelávania, ktorého náklady znáša štát.

Vychádzajúc z uvedeného je teda zrejme, že je nevyhnutné justičných čakaťel'ov (kandidátov vybraných na vykonávanie sudcovskej funkcie) pripraviť na ich úlohu pri výkone súdnictva primerane vzdelávaním a predchádzajúcou praxou.

Možno preto uzavrieť, že napadnutá právna úprava ohrozuje plnenie ústavnej úlohy a riadneho chodu nezávislého a nestranného súdnictva (čl. 141 ods. 1 ústavy), čím zasahuje aj do princípu právneho štátu v zmysle čl. 1 ods. 1 prvej vety ústavy.

V.2 Premena existujúcich justičných čakaťel'ov na vyšších súdnych úradníkov priamo na základe zákona

S rozhodnutím pléna ústavného súdu sa nestotožňujem z týchto dôvodov:

V súvislosti so zmenou statusu justičných čakaťel'ov je nepochybne najpodstatnejším zánik ich práva byť pridelení Súdnou radou na výkon funkcie sudcu po úspešnom zložení odbornej justičnej skúšky bez povinnosti absolvovania ďalšieho výberového konania. Tým došlo k retroaktívnemu zásahu do práv týchto osôb, ktorým v čase ich prijatia do štátnozamestnaneckého pomeru vyplývala zo skoršej právnej úpravy legitímna nádej (očakávanie), že po splnení stanovených požiadaviek budú Súdnou radou pridelení na výkon funkcie sudcu bez podmienky absolvovania ďalšieho výberového konania.

Požiadavka spravodlivej rovnováhy medzi kolidujúcimi ústavnými normami (t. j. čl. 1 ods. 1 ústavy a z neho vyplývajúceho princípu právnej istoty a ochrany legitímnych očakávaní a čl. 86 písm. a) ústavy priznávajúceho národnej rade zákonodarnú právomoc) mala byť preto v danom prípade vyriešená uprednostnením princípu právnej istoty a ochrany legitímnych očakávaní pred presadením legislatívnej úvahy ústavodarcu.

Z uvedených dôvodov je preto potrebné vyhodnotiť znenie § 151u zákona o sudcoch a prísediacich ako nesúladne s čl. 1 ods. 1 prvou vetou ústavy z dôvodu porušenia princípu právnej istoty a z dôvodu prekročenia normotvornej právomoci národnej rady, aj ako nesúladne s čl. 2 ods. 2 ústavy.

V.3 Legislatívno-technické úpravy súvisiace so zrušením inštitútu justičného čakaťel'a

S rozhodnutím väčšiny pléna ústavného súdu sa nestotožňujem z týchto dôvodov:

Vychádzajúc zo všeobecnej požiadavky systematického výkladu právnych noriem, v zmysle ktorej sa právna norma nemá vykladať izolovane, ale v súvislosti s ňou súvisiacimi ustanoveniami, resp. v súvislosti so širším celkom, je pri výklade týchto ustanovení potrebné zohľadniť už uvedený záver o ústavnej nekonformite čl. 1 bodu 45 zákona č. 33/2011 Z. z. upravujúceho zrušenie samotného inštitútu justičného čakaťel'a, ako aj záver o ústavnej nekonformite § 151u zákona o sudcoch a prísediacich upravujúceho zmenu postavenia existujúcich justičných čakaťel'ov na postavenie vyšších súdnych úradníkov.

Uvedené napadnuté ustanovenia by bolo možné považovať za ústavne konformné len vtedy, ak by zákon č. 33/2011 Z. z. obsahoval ústavnekonformnú formuláciu intertemporálnych ustanovení, ktorými by boli určené jasné pravidlá aplikácie starej právnej úpravy na v minulosti vzniknuté štátnozamestnanecké pomery justičných čakaťel'ov.

Keďže však zákon č. 33/2011 Z. z. takúto ústavnekonformnú formuláciu intertemporálnych ustanovení neobsahuje, spôsobuje to nesúlad i ďalších napadnutých ustanovení.

V.4 Požiadavka obsadzovania každého voľného miesta sudcu výberovým konaním

Pokiaľ ide o ustanovenie § 28 ods. 1 zákona o sudcoch a prísediacich, nestotožňujem sa s rozhodnutím väčšiny pléna, keďže toto ustanovenie nie je podľa môjho názoru ústavne konformné, a to z dôvodu, že bráni justičným čakaťel'om obsadiť funkciu sudcu bez predchádzajúceho úspešného absolvovania výberového konania.

Vychádzajúc zo všeobecnej požiadavky systematického výkladu právnych noriem, v zmysle ktorej sa právna norma nemá vykladať izolovane, ale v súvislosti so súvisiacimi ustanoveniami, resp. v súvislosti so širším celkom, je pri posúdení ústavnej konformity tohto ustanovenia nevyhnutné zohľadniť už uvedený záver o ústavnej nekonformite čl. 1 bodu 45 zákona č. 33/2011 Z. z., ako aj už uvedený záver o ústavnej nekonformite § 151u zákona o sudcoch a prísediacich.

Požiadavke materiálneho právneho štátu a požiadavke právnej istoty by nezodpovedal stav, ak by na jednej strane bola konštatovaná ústavná nekonformnosť podmienenia vymenúvania justičných čakaťel'ov do funkcie sudcu výberovým konaním, no na druhej strane by im bolo odmietnuté poskytnutie reálnej možnosti eliminácie neprípustného zásahu do ich základných práv v súvislosti s legitímnym očakávaním týkajúcim sa vymenovania do funkcie sudcu.

Ustanovenie § 28 ods. 1 zákona o sudcoch a prísediacich by bolo možné považovať za ústavne konformné len vtedy, ak by zákon č. 33/2011 Z. z. obsahoval ústavne konformnú formuláciu intertemporálnych ustanovení, ktorými by boli určené jasné pravidlá aplikácie starej právnej úpravy na v minulosti vzniknuté právo justičných čakaťel'ov na vymenovanie do funkcie sudcu bez povinnosti podrobiť sa ďalšiemu výberovému konaniu.

Keďže však zákon č. 33/2011 Z. z. takúto ústavne konformnú formuláciu intertemporálnych ustanovení neobsahuje, spôsobuje to ústavnú nekonformitu ustanovenia § 28 ods. 1 zákona o sudcoch a prísediacich, ktoré by za normálnych okolností (za existencie ústavne konformnej formulácie intertemporálnych ustanovení) za ústavne nekonformné nebolo možné považovať.

Pokiaľ však ide o ustanovenie § 28 ods. 2 zákona o sudcoch a prísediacich, stotožňujem sa s výrokom rozhodnutia väčšiny pléna, keďže toto ustanovenie je aj podľa môjho názoru ústavne konformné. Na rozdiel od väčšiny pléna však jeho ústavnú konformitu odôvodňujem tým, že toto ustanovenie na rozdiel od ustanovenia § 28 ods. 1 zákona o sudcoch a prísediacich justičným čakaťel'om neznemožňuje byť vymenovaní do funkcie sudcu bez výberového konania. Toto ustanovenie je totiž možné ústavne konformne vykladať tak, že sa ním len ustanovuje, aby podmienky, ktoré pre vymenovanie do funkcie sudcu musia spĺňať justiční čakaťelia, v zásade spĺňali aj osoby, ktoré sa uchádzajú o voľné miesto sudcu na základe výberového konania (bez predchádzajúceho pôsobenia v pozícii justičného čakaťela).

V.5 Pridelenie sudcu na výkon funkcie sudcu len na základe výberového konania

Nestotožňujem sa s rozhodnutím väčšiny pléna, a to z týchto dôvodov:

V súvislosti s posudzovaním ústavnej konformity ustanovenia § 11 ods. 1 zákona o sudcoch a prísediacich je potrebné zaoberať sa aj súvisom tohto ustanovenia s otázkou ústavnej konformity zrušenia inštitútu justičných čakaťel'ov, ako aj s otázkou ústavnej konformity premeny justičných čakaťel'ov na vyšších súdnych úradníkov.

Obdobne ako vo vzťahu k ustanoveniu § 28 ods. 1 zákona o sudcoch a prísediacich (pozri bod V.4 tohto odlišného stanoviska) aj vo vzťahu k tomuto ustanoveniu platí, že požiadavke materiálneho právneho štátu a požiadavke právnej istoty by nezodpovedal stav, ak by na jednej strane bola konštatovaná ústavná nekonformnosť podmienenia vymenúvania justičných čakaťel'ov do funkcie sudcu výberovým konaním, no na druhej strane by im bolo odmietnuté poskytnutie reálnej možnosti eliminácie neprípustného zásahu do ich základných práv v súvislosti s legitímnym očakávaním týkajúcim sa vymenovania do funkcie sudcu.

V súlade s požiadavkou materiálneho právneho štátu je potrebné eliminovať zásah do legitímnych očakávaní justičných čakaateľov, čo sa týka ich vymenovania do funkcie sudcu bez povinnosti podrobiť sa ďalšiemu výberovému konaniu. Vzhľadom na uvedené preto ani v tomto prípade nemožno za ústavne konformné považovať ustanovenie § 11 ods. 1 zákona o sudcoch a prísediacich, keďže znemožňuje justičným čakaateľom byť Súdnou radou pridelení na výkon funkcie sudcu bez predchádzajúceho výberového konania, čím sa dostáva do nesúladu s čl. 1 ods. 1 ústavy.

Ustanovenie § 11 ods. 1 zákona o sudcoch a prísediacich by bolo možné považovať za ústavne konformné len vtedy, ak by zákon č. 33/2011 Z. z. obsahoval ústavne konformnú formuláciu intertemporálnych ustanovení, ktorými by boli určené jasné pravidlá aplikácie starej právnej úpravy na v minulosti vzniknuté právo justičných čakaateľov byť Súdnou radou pridelení na výkon funkcie sudcu bez predchádzajúceho výberového konania.

Keďže zákon č. 33/2011 Z. z. takúto ústavne konformnú formuláciu intertemporálnych ustanovení neobsahuje, spôsobuje to ústavnú nekonformitu ustanovenia § 11 ods. 1 zákona o sudcoch a prísediacich, ktoré by za normálnych okolností (za existencie ústavne konformnej formulácie intertemporálnych ustanovení) za ústavne nekonformné nebolo možné považovať.

VI. Trvanie funkcií predsedov grémií a kolégií

Moja výhrada k výroku rozhodnutia väčšiny pléna spočíva v tom, že podľa môjho názoru napadnuté prechodné ustanovenie § 151q zákona o sudcoch a prísediacich nie je v rozpore „len“ s čl. 1 ods. 1 ústavy, ale aj s čl. 2 ods. 2 ústavy, ako aj s čl. 141 ods. 1 ústavy. Príslušnú časť odôvodnenia nálezu považujem za vhodné doplniť.

Vznik právnych vzťahov existujúcich pred nadobudnutím účinnosti novej právnej normy, resp. právne nároky, ktoré z týchto vzťahov vznikli, sa riadia zrušenou právnou normou (dôsledkom opačnej interpretácie stretu právnych noriem by bola pravá retroaktivita). Aplikuje sa tu princíp ochrany právnych vzťahov, ktoré vznikli v minulosti. V tomto prípade právne vzťahy týkajúce sa kreovania funkcií (voľby) a právne nároky súvisiace s ich menovaním (právo vykonávať funkciu po určitú dobu) sa riadia zrušeným (zmeneným) ustanovením zákona. V tejto súvislosti už Ústavný súd Českej a Slovenskej Federatívnej Republiky vo svojom rozhodnutí sp. zn. PL. ÚS 78/92 vyslovil, že „princípy právneho štátu a právnej istoty vyžadujú, aby bol každý ústavne možný prípad retroaktivity výslovne obsiahnutý v ústave, resp. v zákone a aby sa vyriešili s tým spojené prípady tak, aby nadobudnuté práva boli riadne chránené“. Prechodné ustanovenie toto nereflektuje. Zákonom ruší nadobudnuté právo k istému okamihu. Zasahuje priamo do nároku na trvanie nadobudnutej funkcie a zasahuje aj do práva na zúčastňovanie sa správy vecí verejných podľa čl. 30 ods. 1 ústavy (I. ÚS 238/04).

Napadnuté ustanovenie z hľadiska čl. 1 ods. 1 ústavy neakceptovateľne obmedzuje výkon sudcovskej samosprávy.

Z hľadiska čl. 2 ods. 2 ústavy potom neakceptovateľne obmedzuje ústavný princíp sudcovskej samosprávy zakotvený v čl. 143 ods. 3 ústavy.

Napadnuté ustanovenie zároveň z hľadiska čl. 141 ods. 1 ústavy neakceptovateľne zasahuje do nezávislosti súdov, a to priamou intervenciou zákonného ustanovenia do spôsobu a následkov kreácie orgánov sudcovskej samosprávy.

VII. Podmienenie preloženia sudcu na vyšší súd dĺžkou jeho praxe

S výrokom rozhodnutia väčšiny pléna sa síce stotožňujem, avšak príslušnú časť odôvodnenia dopĺňam o nasledujúce:

V časti namietaného nesúladu ustanovenia § 14 ods. 2 zákona o sudcoch a prísediacich s čl. 1 ods. 1 ústavy sa nenachádzajú žiadne ústavne relevantné predpoklady umožňujúce uskutočniť záver o protiústavnosti označenej právnej normy. Z hľadiska vyhodnotenia ústavnej kolízie označenej právnej normy nie je možné s určitosťou stanoviť, s akým princípom právneho štátu by mala byť v rozpore.

V časti namietaného nesúladu ustanovenia § 14 ods. 2 zákona o sudcoch a prísediacich s čl. 2 ods. 2 ústavy je potrebné uviesť, že ústavnou normou komponovaný princíp legality vyjadruje požiadavku na to, aby každý bol povinný dodržiavať právo a aby bol každý, aj štát, postihnutý právom stanovenou sankciou za porušenie práva. Štátne orgány preto môžu konať iba na základe ústavy, v jej medziach a v rozsahu a spôsobom, ktorý ustanoví zákon. Z hľadiska takto chápaného princípu legality nie je možné v okolnostiach danej kontroly ústavnosti individualizovať znaky, ktoré by naznačovali prekročenie v právnom štáte únosných medzí, a to buď v časti stanovenia spôsobu konania štátneho orgánu, alebo v časti stanovenia rozsahu konania štátneho orgánu.

V časti namietaného nesúladu ustanovenia § 14 ods. 2 zákona o sudcoch a prísediacich s čl. 141 ods. 1 ústavy nemožno nájsť žiadne ústavne relevantné predpoklady umožňujúce uskutočniť záver o protiústavnosti označenej právnej normy, a to preto, že priame preloženie sudcu na krajský súd a špecializovaný trestný súd (po splnení zákonom ustanovenej podmienky výkonu právnickej praxe po dobu najmenej 10 rokov) alebo na Najvyšší súd Slovenskej republiky (po splnení zákonom ustanovenej podmienky výkonu právnickej praxe po dobu najmenej 15 rokov) nemožno hodnotiť ako zásah do nezávislosti súdu ani do jeho nestrannosti.

V časti namietaného nesúladu ustanovenia § 14 ods. 2 zákona o sudcoch a prísediacich s čl. 141a ods. 4 písm. b) ústavy je potrebné vychádzať z predpokladu, že z hľadiska poskytovania garancií nezávislosti súdnej moci od iných zložiek štátnej moci je kompetencia Súdnej rady založená na rozhodovaní o pridelení a preložení sudcov zásadná. Nie je však možné deklarovať nesúlad ustanovenia § 14 ods. 2 zákona o sudcoch a prísediacich s touto ústavne kreovanou kompetenciou, a to preto, že zákonná úprava žiadnym spôsobom nemení pozíciu Súdnej rady vytvorenú ústavným právom.

V časti namietaného nesúladu ustanovenia § 14 ods. 2 zákona o sudcoch a prísediacich s čl. 144 ods. 1 ústavy nemožno nájsť v jednoduchej normatívnej úprave také nedostatky, ktoré by mu dovoľovali usudzovať o jej protiústavnosti. Vybraná úprava preloženia sudcu na iný súd nie je koncipovaná tak, aby bolo možné deklarovať zásah do princípu nezávislosti sudcu, a nie je možné deklarovať ani porušenie zásady viazanosti sudcu v jeho rozhodovacej činnosti ústavou, ústavným zákonom, zákonom a medzinárodnou zmluvou určenou čl. 7 ods. 2 a 5 ústavy.

Navrhovateľ spochybnil napadnutú právnu úpravu ustanovenia § 14 ods. 2 zákona o sudcoch a prísediacich aj z hľadiska jej súladu s čl. 6 ods. 1 dohovoru. V tejto súvislosti je potrebné zaujať stanovisko, že subsumovanie napadnutej právnej úpravy pod čl. 6 ods. 1 dohovoru nie je správne. Ustanovenie čl. 6 ods. 1 dohovoru je možné aplikovať v oblasti verejného práva tam, kde predmetom je spor o práva a záväzky občianskoprávneho charakteru zakotvené vo vnútroštátnom práve, resp. tam, kde súvisia s definíciou „občianskeho práva a záväzku“, ako i tam, kde pôjde o skúmanie oprávnenosti akéhokoľvek trestného obvinenia. V okolnostiach navrhovateľom vznesených námietok tak nemožno identifikovať ústavne relevantný súvis medzi čl. 6 ods. 1 dohovoru a namietaným ustanovením § 14 ods. 2 zákona o sudcoch a prísediacich.

VIII. Uznanie stáže sudcu za výkon funkcie sudcu

S výrokom rozhodnutia väčšiny pléna sa síce stotožňujem, avšak odôvodnenie nálezu dopĺňam o nasledujúce:

V zmysle záverov, ku ktorým ústavný súd dospel v minulosti v náleze sp. zn. PL. ÚS 10/05 z 21. apríla 2010 sa ustanovenie § 13 zákona o sudcoch a prísediacich týkajúce sa stáže sudcu sa riadi ustanoveniami o dočasnom pridelení, a tak nastáva prerušenie výkonu funkcie zo zákona, a teda ide o súlad s čl. 148 ods. 2 ústavy. Preto napadnuté ustanovenie § 13 ods. 2 druhej vety zákona o sudcoch a prísediacich nemôže byť v nesúlade s čl. 1 ods. 1, čl. 141 a ani s čl. 144 ods. 1 ústavy. Rovnako možno dospieť k negatívnemu výsledku i pri preskúmaní súladu ustanovenia § 13 ods. 2 druhej vety zákona o sudcoch a prísediacich s čl. 145a ods. 2 ústavy.

Na dôvažok možno dodať, že nesúlad napadnutého ustanovenia s čl. 141a ods. 4 písm. b) ústavy nie je daný, keďže ten hovorí o pridelení sudcov, ale nie o dočasnom pridelení sudcov, ktoré upravuje čl. 148 ods. 2 ústavy. Pokiaľ ide o namietaný nesúlad označeného ustanovenia s čl. 142 ods. 1 ústavy, nie je možné medzi nimi konštatovať súvis, keďže ustanovenie čl. 142 ods. 1 ústavy sa obsahovo netýka sudcov, ale súdov.

IX. Určovanie počtu sudcov, zamestnancov súdov a voľných miest sudcov Ministerstvom spravodlivosti Slovenskej republiky po prerokovaní s predsedami súdov, nie po dohode so Súdnu radou

S výrokom rozhodnutia sa stotožňujem, avšak príslušnú časť dopĺňam o nasledujúce:

Poslanci vo svojom návrhu na začatie konania v prvom rade namietajú, že výlučne výkonná moc bude určovať počty sudcov bez dohody so Súdnu radou.

Na tomto mieste je potrebné najprv uviesť, že ústava Súdnej rade nepriznáva právo spolurozhodovať o počte sudcov, a preto odňatie tejto kompetencie Súdnej rade nemožno považovať za ústavne nekonformné.

Je pritom nepochybné, že medzi výkonnou mocou a súdnu mocou by v súvislosti s personálnym obsadením súdov mala prebiehať vzájomná komunikácia. Možnosť takejto komunikácie zachováva i napadnuté ustanovenie, avšak prenáša ho na komunikáciu na

úrovni predsedov súdov. Takéto prenesenie úrovne komunikácie je v kompetencii zákonodarcu. Rovnako je v kompetencii zákonodarcu zmeniť v rámci tejto problematiky formu vzájomnej komunikácie medzi výkonnou a súdnou mocou zo spolurozhodovania na prerokovanie.

Poslanci ďalej argumentovali v tom zmysle, že v dôsledku napadnutého ustanovenia sa vylučuje komunikácia medzi Súdnu radou a Národnou radou Slovenskej republiky.

V zmysle ustanovenia § 86 zákona o súdoch, ktorý sa od nadobudnutia účinnosti tohto zákona zásadne nezmenil, však platí, že ministerstvo spravodlivosti a Najvyšší súd Slovenskej republiky predkladajú Súdnej rade východiská pre tvorbu rozpočtu verejnej správy a návrh rozpočtu súdnictva tak, aby Súdna rada mohla v zákonom ustanovenej lehote zaujať k východiskám a k návrhu rozpočtu súdnictva stanovisko. Stanovisko Súdnej rady je súčasťou návrhu štátneho rozpočtu, ktorý vláda predkladá národnej rade.

Z uvedeného je tak zrejmé, že predmetný argument poslancov neplatí.

Bez relevancie je i argument poslancov, že výkonná moc nie je oprávnená obmedziť kompetenciu Súdnej rady tým, že jej určí limit, v rámci ktorého má Súdna rada oprávnenie dávať svoje stanoviská.

Ako je totiž zrejmé zo znenia ustanovenia § 86 zákona o súdoch, pri zaujatí stanoviska (a v rámci neho pri navrhovaní žiaducich počtov sudcov, zamestnancov súdov a voľných miest sudcov) nie je Súdna rada nijako obmedzená vládou schválenými limitmi počtov zamestnancov v rozpočtovej kapitole ministerstva spravodlivosti. Súdna rada, naopak, môže v rámci tohto stanoviska navrhovať ministerstvu spravodlivosti, aby prehodnotilo limity počtov zamestnancov, a v prípade, ak by ministerstvo spravodlivosti takýto návrh neakceptovalo a nepremietlo ho do návrhu rozpočtu, je toto stanovisko aj tak ešte stále súčasťou návrhu štátneho rozpočtu, ktorý vláda predkladá Národnej rade Slovenskej republiky, a teda zákonodarný zbor má ešte vždy možnosť oboznámiť sa s týmto stanoviskom Súdnej rady a reagovať na neho zmenením návrhu rozpočtu, ktorý mu bol predložený vládou.

X. Verejnosť odbornej justičnej skúšky

S výrokom rozhodnutia sa síce stotožňujem, avšak odôvodnenie nálezu dopĺňam o nasledujúce:

Verejnosť skúmania odborných znalostí nemôže byť ipso facto protiústavná. Z tejto premisy tradične vychádza právna úprava ukončenia stredoškolského, ako i vysokoškolského štúdia. V tejto súvislosti ustanovenie § 76 ods. 6 zákona č. 245/2008 Z. z. o výchove a vzdelávaní (školský zákon) v znení neskorších predpisov zakotvuje, že interná časť maturitnej skúšky je verejná okrem jej písomnej formy. Obdobne ustanovenie § 63 ods. 2 zákona č. 131/2002 Z. z. o vysokých školách v znení neskorších predpisov zakotvuje, že priebeh štátnej skúšky a vyhlásenie jej výsledkov sú verejné.

So zakotvením verejnosti odborných právnych skúšok sa stretávame i v prípade iných právnických profesií (advokáti, exekútori – ústna časť skúšky), najviac obmedzená (no nie vylúčená) je verejnosť pri konaní notárskej skúšky, keďže sa notárska skúška môže konať za prítomnosti notárov.

Vychádzajúc z už uvedeného možno uzavrieť, že z hľadiska požiadavky verejnosti odbornej justičnej skúšky je napadnuté ustanovenie v zásade porovnateľné s úpravou odborných skúšok iných právnických povolání, ako i s právnou úpravou záverečných skúšok v stredoškolskom a vysokoškolskom štúdiu.

Istá neštandardnosť napadnutej právnej úpravy spočíva predovšetkým v tom, že požiadavka verejnosti sa dotýka nielen ústnej časti justičnej skúšky, ale i jej písomnej časti, čo však nemožno považovať za dôvod, ktorý by spôsobil jej ústavnú nekonformitu.

Verejnosť odbornej justičnej skúšky je zároveň ďalším z dôvodov, na ktorý možno poukázať pri zdôvodnení neopodstatnenosti verejnosti výberových konaní na sudcov, keďže podmienkou uchádzania sa o funkciu sudcu či prokurátora je predchádzajúce úspešné absolvovanie odbornej justičnej (alebo inej právnickej) skúšky, na ktorej sa verejnosť mala možnosť zúčastniť. Je teda neodôvodnené, aby verejnosť pri výberových konaniach opätovne „dohliadala“ na odbornosť uchádzačov, keďže títo svoju odbornosť pod verejnou kontrolou už preukázali absolvovaním verejnej odbornej justičnej (alebo inej právnickej) skúšky.

Odlíšné stanovisko sudcu Ľubomíra Dobríka

Nestotožňujem sa s názorom väčšiny sudcov, že zákonodarný zbor môže v legislatívnom procese formulovať svoje názory na usporiadanie súdnej moci a ak sa tieto názory zmenia, môže túto zmenu riešiť novelou zákona bez toho, aby zmenené názory mali byť preskúmané ústavným súdom, t. j. či text zákona je v súlade alebo v nesúlade s ústavou alebo medzinárodnými dohovormi, ktoré sú súčasťou nášho právneho poriadku.

Som toho názoru, že ide o jedinečný moment, keď súdna moc zastúpená ústavným súdom môže vyjadriť svoj názor na svoje existovanie a vyjadriť sa k tomu, čo je ešte vyvažovanie medzi mocami a čo je neprípustným zásahom jednej moci (najmä výkonnej) do moci súdnej. Takýmto ústavne nezlučiteľným zásahom je doplňovanie členov výberových komisií na obsadenie funkcie sudcu. Takíto členovia môžu byť menovaní z náhradných členov komisie bez výberu ovplyvneného ministrom.

Toto zdôvodnenie platí aj pre namietaný nesúlad ustanovenia § 37 ods. 5 zákona o sudcoch, ako aj ustanovenia § 101c zákona č. 757/2004 Z. z. o súdoch a o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení neskorších predpisov (ďalej len zákon č. 757/2004 Z. z.) s ústavou.

Stotožňujem sa tiež s námietskou vznesenou navrhovateľmi, pokiaľ ide o nesúlad § 37 ods. 6 zákona č. 757/2004 Z. z. s ústavou, kde jednoznačne môže dôjsť k stavu, že práva neznalé osoby budú posudzovať najmä odborné vedomosti uchádzačov o funkciu predsedu súdu.

Za zvlášť odporujúce ústave a porušujúce rovnosť ako osobnú integritu uchádzača o voľné miesto sudcu považujem predkladanie akéhosi mne bližšie nepochopeného písomného vyhlásenia podľa § 28 ods. 7 zákona o sudcoch.

Nie je mi zrejmé, prečo časť občanov má byť hendikepovaná tým, že niektorí z jej predkov boli osobami uvedenými v tomto ustanovení. Takéto zisťovanie bolo zavedené bez náležitého zdôvodnenia a racionálneho významu. Takýto význam by bol len v prípade, ak by blízke osoby mali uchádzača o funkciu predsedu súdu odborne posudzovať ako členovia výberovej komisie. V tomto prípade by som videl možnosť predpojatosti takéhoto člena výberovej komisie, ktorý by mal byť v činnosti nahradený iným členom komisie.

Takýmto ústavne nezlučiteľným a ľudskému umu sa priečiacim ustanovením je ustanovenie § 31 ods. 1 písm. c) zákona o sudcoch.

Pokiaľ ide o ustanovenie § 82a ods. 2 zákona č. 757/2004 Z. z., v zásade by nemali byť v nesúlade s ústavou snahy o zverejnenie výsledkov konaní na všetkých súdoch.

Moja celoživotná prax ma upozorňuje, že k takémuto rozhodnutiu by sa mal viazať aj súhlas poškodených v trestnom konaní. Zverejnenie niektorých informácií o trestnom konaní môže vážne zasiahnuť do práv poškodených a obetí trestného činu, ktoré týmto postupom môžu byť opätovne potrestané.

Osobitne sa chcem vyjadriť k inštitútu justičného čakateľa. Príprava na povolanie (poslanie) sudcu je zásadná vec súdnej moci. Dnes zasa tento systém (ktorý v prepracovanej podobe existuje napr. v Holandsku, pozn.) rúcame a tvrdíme, že nepotrebujeme žiadnu prípravu, že právnici, ktorí prídu (tzv. „z ulice“), sú tí vyvolení na výkon funkcie po trojdňovom výberovom konaní, môžu si obliecť talár a začať súdiť. Ide o zásadný omyl osoby, ktorá toto hlása a chce deštruovať celú súdnu moc.

Každému znalému právnikovi je jasné, že je zásadný rozdiel medzi justičným čakateľom a vyšším súdnym úradníkom. Vyšší súdny úradník je pomocníkom sudcu v konkrétnej agende a nemá dostatok priestoru, aby sa odborne vzdelával v rámci výkonu svojej práce, ktorú musí denne vykonávať. Naproti tomu hlavným poslaním justičného čakateľa je denne sa pripravovať na náročné povolanie sudcu, pripravovať sa na denné nikdy nekončiace návaly agendy, a to odborne, technicky, ale najmä vôľovou zložkou, aby neskĺzol mimo kritéria slušnosti a spravodlivosti a najmä aby dodržal ústavný sľub rozhodovať odborne, podľa svojho najlepšieho presvedčenia, nezávisle a nestranne.

V závere svojho odlišného stanoviska uvádzam, že väčšina pléna pri tomto zásadnom statusovom zákone pristúpila k jeho preskúmaniu len z pozície formálneho prieskumu, s ktorým sa ja nemôžem stotožniť.

Odlišné stanovisko sudcu Lajosa Mészárosa

Úvod do argumentačnej časti nálezu správne konštatuje, že zákonodarca má mať možnosť určovať svoju predstavu o justícii, ale podľa mňa väčšina pléna toto nasvietenie neustrážila pri veľmi dôležitých inštitútoch odvolávania predsedov súdov a pri prijímaní

sudcov. Trendy týkajúce sa sudcovskej nezávislosti sa od polovice 90. rokov stali dominantnými v relevantnej komunite aktérov právneho života, čo je v zásade pozitívne, ale z toho vyplývajúce očakávania pri výklade ústavných noriem môžu viesť k rozostreniu hranice medzi žiaducou ochranou nezávislosti pri rozhodovacej činnosti na jednej strane a nezávislosťou nesúvisiacimi otázkami súdnictva na strane druhej.

Sudcovskú nezávislosť stále vnímam ako podstatu ochrany slobody, právne v tomto zmysle FUNKČNÚ NEZÁVISLOSŤ, ale aj súdna moc, moc súdnych funkcionárov musí byť limitovaná a predvídateľná. Súdnicstvo nie je pre sudcov, je pre občiansku spoločnosť, a tak nie je pravda, že súdnicstvu môžu rozumieť len sudcovia. Ideálnym stavom je, ak je dokonalá funkčná nezávislosť nerozlučne spojená s dokonalou osobnou zodpovednosťou sudcu.

Disent k bodu I.2 výroku (procesná nepreskúmateľnosť zániku funkcie predsedu súdu odvolaním)

Väčšina pléna pod vplyvom expanzívneho vnímania sudcovskej nezávislosti rozhodla o neústavnosti výluky súdneho prieskumu odvolania predsedu súdu a o neústavnosti nevedúcej postavenia súdnej moci pri prijímaní kandidátov na funkciu sudcu.

Ústava neobsahuje ustanovenie, ktoré by bezprostredne zakazovalo ministrovi diskrečne odvolávať predsedov súdov. Takáto norma nie je ani v článku 141 ani v čl. 1 ústavy. Samozrejme, je možné ju dotvoriť širokým výkladom nezávislosti, ale to je veľmi citlivá pôda, ktorá potom hraničí s koncepcným riešením justície. Netvrdím, že by bolo prima facie protiústavné fixovať predsedov na určité zákonom stanovené obdobie s tým, že po vzore nezávislých správnych orgánov by boli odvolateľní v podstate len z presných zákonných alebo disciplinárnych dôvodov. Tvrdím ale, že opačný systém môže byť súladný s ústavou. Zákonodarcia môže v medziach ústavy experimentovať s justíciou, ale ústavný súd by nemal experimentovať s tým, že zablokuje ústavne akceptovateľné, aj keď možno sporné riešenie.

Veta z nálezu „Ústavný súd v tejto súvislosti v prvom rade zdôrazňuje, že je nezastupiteľnou úlohou zákonodarcu ustanoviť primerané právne garancie, ktoré sú spôsobilé zabrániť prejavom svojvôle pri výkone verejnej moci, keďže zákaz svojvôle tvorí integrálnu súčasť generálneho princípu právneho štátu vyvoditeľného z čl. 1 ods. 1 ústavy.“, ak je myslená aj takto autonómne, mi príde nebezpečná a popierajúca vôbec podstatu výkonu moci vládnej, výkonnej a správnej.

Je potrebné sa tiež zmieniť, že je nesprávne uvažovať o odvolateľnosti predsedov izolovane, bez rekurzu k ich právomociam. Podporný argument v prospech pozície ministra môže byť aj to, že ak máme ústavne zakotvenú Súdnu radu a ochranu predsedu najvyššieho súdu – čoby predsedu Súdnej rady (do 1. septembra 2014), tak o to skôr pri týchto garanciách nezávislosti môže mať minister ako člen vlády, ktorá je ako vrcholný orgán verejnej moci zodpovedná za výkon justičnej politiky, možnosť túto realizovať prostredníctvom predsedov súdov. Ďalší argument, ktorý dokrešľuje konštrukciu, ktorá prešla väčšinou, je ten, že vlastne v správnom súdnicstve by o svojom predsedovi rozhodovali sudcovia „jeho“ krajského súdu. Slovo konštrukcia tu vystihuje aj to, že ústavný súd tu vlastne konštruoval koncepciu súdnictva.

V danej veci odkazujem tiež na dissent sudcu Kúrky k nálezu Ústavného soudu ČR sp. zn. Pl. ÚS 18/06, pričom vôbec český vývoj hľadania podoby správy súdov s ingerenciou ústavného súdu (Pl. ÚS 7/02, Pl. ÚS 18/06, Pl. ÚS 39/08) je v najširšom zmysle veľmi poučný.

Z odôvodnenia rozhodnutia sa zdá, že väčšina pléna vlastne vrátila do hry nález štvrtého senátu sp. zn. IV. ÚS 75/09 (ZNaU č. 19/2011), ktorý bol právne akceptovateľne prelomený práve novelou, zákonom č. 33/2011 Z. z. Tento nález sp. zn. IV. ÚS 75/09 vytvoril konštrukciu súdnej preskúmateľnosti odvolania, a to len z dôvodov podľa § 42 zákona o súdoch. Preto azda zákonodarcia explicitne zakotvil zákaz opravných prostriedkov, správneho a súdneho prieskumu odvolania z funkcie, zotrvanie v ktorej nie je základným právom. (Tu treba odlišovať nemecké poňatie práva na prístup k verejnej funkcii v ich meritokratickom systéme.) Napadá mi, že derogácia odseku 5 druhej a tretej vety, týchto zákazov, ústavným súdom nemusí nič znamenať, pretože ďalšie ustanovenia § 38 zákona o súdoch, mimochodom, napadnuté generálnym prokurátorom, ostali v platnosti. Teda aj možnosť ministra odvolávať predsedov. Ustanovenie § 42 zákona o súdoch s výpočtom povinností predsedov je konkretizáciou čl. 2 ods. 2 ústavy a nemusí hneď znamenať, že to sú jediné dôvody odvolateľnosti, keď samotný § 38 zákona o súdoch (nadpis: Zánik funkcie predsedu súdu) je osobitnou rubrikou o odvolávaní

predsedov súdov. Inými slovami, márne sme derogovali proces, keď chýba hmotné právo, hmotnoprávne zákonné dôvody odvolania [pre komplexný obraz uvádzam, že obdobné rozpaky mám z nálezov sp. zn. I. ÚS 540/2012 – k podmienkam odvolávania z funkcie (ZNaU č. 28/2013)]. Z uvedeného mi vyplýva, že derogáciou daného ustanovenia sa vlastne nič nemuselo zmeniť. Jasnejšiu odpoveď tu dá len zákonodarcu a naša rozhodovacia činnosť.

Osobne by som hlavnú myšlienku, ak by sa posudzovala ústavnosť len správnej a súdnej nepreskúmateľnosti, formuloval takto: Ústavný súd uvažuje tým spôsobom, že ak má minister neobmedzenú diskreciu odvolať predsedu súdu, tak je súdne nepreskúmateľnosť takéhoto aktu prirodzená, a jej explicitné zákonné zakotvenie je vlastne redundantné. Navrhovatelia vlastne konštruujú akýsi pozitívny záväzok, vyplývajúci z inštitucionálnych záruk súdnictva, pre zákonodarcu koncipovať predsedov súdov ako nezávislé správne orgány, ktorí sú odvolateľní len so zákonných dôvodov, ktoré sú následne súdne preskúmateľné. Z ústavného textu však takáto požiadavka nevyplýva, a preto je napadnutá úprava súladná so zákonom.

O miere a mierke: Napokon k tejto časti dodávam, že aj keď vnímam mierku, v akej ústavný súd mohol preskúmať a odôvodniť danú rozsiahlu vec, tak si natoľko citlivá otázka podľa môjho názoru zaslúžila rozsiahlejšiu mieru argumentácie a taktiež širšiu a hlbšiu deliberáciu.

Disent k bodu I.1 výroku (výberové konania na sudcov komisiou, kde je väčšia časť členov nominovaná nesúdnyimi zložkami moci)

Ústava neobsahuje normu, ktorá by prikazovala dominanciu súdnej moci pri výbere nových sudcov (porov. tiež čl. 134 ods. 2 ústavy). Dávno, ešte pred vznikom Súdnej rady vo mne vyvolávala otázky skutočnosť, že budúci sudcovia nie sú ani tak vyberaní národnou radou či Súdnou radou s prezidentom, ale súdnou správou. Tento systém nie je zaiste bezchybný, ale je jedným z možných. Každopádne, z ústavy podľa mňa nevyplýva, že súdna moc sa musí nutne reprodukovat sama, nedemokraticky a aristokraticky. Okrem toho, s čl. 1 ods. 1 ústavy ako izolovaným, neakcesorickým referenčným kritériom treba narábať veľmi opatrne. Ako bolo uvedené, súdnictvu rozumejú aj nesudcovia. Otázkou pre mňa ostáva, či práve taký spôsob, aký požaduje plénum, nie je protiústavný z hľadiska princípu demokracie, ale nemám pochybnosti, že nie je ústavne nevyhnutný.

Hovoriť o „politizácii výberu“ ak zákon hovorí o „osobe, ktorá má morálne a odborné predpoklady na nestranný výkon funkcie člena výberovej komisie, ktorá je spôsobilá posúdiť uchádzača podľa § 28 ods. 4 a ktorá pôsobí najmä v sektore vysokých škôl, neziskovom sektore alebo vykonáva právnické povolanie“, mi príde akosi prehnane podozrievavé.

Úvahy a miere a mierke z bodu 12 platia aj na tomto mieste.

Disent k bodu I.3 výroku (neústavnosť § 151q zákona o sudcoch: Predsedovia grémií a predsedovia kolégií ustanovení do funkcie pred 1. májom 2011 zostávajú v tejto funkcii aj po 1. máji 2011; ich funkcia zanikne 1. novembra 2011, ak k jej zániku nedôjde skôr)

K tejto časti len toľko, že dané ustanovenie patrí medzi tie, u ktorých treba zohľadniť, či sa jednorazovo, jedným časovým momentom normatívne nevyprázdnia, a teda nemôžu ďalej spôsobovať záťaž do, v tomto prípade ústavne nechránenej, pozície jednotlivcov.

Disent k bodu II výroku a konkurencia k bodu IV výroku v časti justičných čakateľov a k ochrane osobných údajov v súvislosti s výberovým konaním a písomným vyhlásením sudcu

Napriek tomu, že plénum v tejto časti návrh v podstate procesne zamietlo, dovoľm si vyjadriť svoj názor a argumenty, ako malo byť rozhodnuté, pričom používam čiastočne formu konceptu rozhodnutia.

1. Obsadzovanie voľných miest sudcov výberovými konaniami a právne postavenie justičných čakateľov.

Otázka, ako obsadzovať voľné miesta sudcov je v právomoci zákonodarcu a ústavný súd môže posudzovať len zlučiteľnosť odpovede zákonodarcu s ústavnými princípmi, nie však vecnú správnosť tejto odpovede.

Podľa argumentácie navrhovateľov k čl. 30 ods. 4 ústavy mali justiční čakatelia nadobudnúť subjektívne právo, resp. podobnú právnu pozíciu na exkluzivitu prístupu k funkcii sudcu bez ďalšieho výberového konania. Svojou argumentáciou vyžadujú nezmeniteľnosť kritérií a spôsobu výberu kandidátov na daný okresný súd zvlášť vo vzťahu k osobám, ktoré boli čakateľmi v čase prijatia napadnutej novely. Článok 30 ods.

4 ústavy však nič v tomto zmysle negarantuje.

Voči zákonodarcovi sa týmto článkom chráni rovnosť prístupu, a to nie kedykoľvek, ale v relevantnom štádiu prístupu k verejnej funkcii. V predmetnej veci je uvedeným momentom výberové konanie na sudcu, v ktorom však v zmysle napadnutej právnej úpravy majú (bývalí) justiční čakatelia úplne rovnaké podmienky ako ktorýkoľvek iný uchádzač hlásiaci sa do výberového konania.

Ustanovenie čl. 30 ods. 4 ústavy ale od zákonodarcu nevyžaduje, aby v prípade, ak ustanoví kvalifikačnú podmienku pre prístup k verejnej funkcii v podobe víťazstva v určitom (obsahovo však odlišnom) výberovom konaní, akceptoval túto „výhru vo výberovom konaní“ na určitú funkciu ako raz a navždy splnenú podmienku pre každé iné budúce výberové konanie na inú funkciu s tým dôsledkom, že takáto osoba už nikdy ďalšie výberové konanie absolvovať nemusí. Výhra v určitom výberovom konaní je len ťažko považovateľná za akt objektívneho splnenia podmienky, čo vyplýva z relatívnej povahy úspechu závislého najmä od schopností ostatných neúspešných kandidátov v danom výberovom konaní. Preto je neakceptovateľné aj tvrdenie, že ten, kto raz úspešal vo výberovom konaní na funkciu čakaťľa, musí byť automaticky považovaný za úspeššieho aj vo výberovom konaní na sudcu podľa § 28 zákona o sudcoch v napadnutom znení, a že napadnutá úprava mu kladie ďalšiu podmienku k prístupu k funkcii sudcu. Naopak, takýto prístup k bývalým justičným čakaťľom by ich v skutočnosti zvýhodňoval voči ostatným uchádzačom podľa novej (napadnutej) právnej úpravy bez racionálneho dôvodu.

Navrhovatelia sú presvedčení, že napadnutá úprava je pravou retroaktivitou. V prvom rade ústavný súd uvádza, že tu niet ústavnej subjektívnej pozície, ktorá by bola akcesoricky chránená zákazom retroaktivity. Pravou retroaktivitou by bola situácia, ak by sa od čakaťľov vyžadovala nejaká povinnosť, o ktorej nemohli vedieť (už spomenutá požiadavka na určitú prax, ktorú justiční čakatelia vzhľadom na obmedzenia v štátnej službe objektívne nikdy nemohli absolvovať, alebo ak by napríklad museli mať ku dňu výberového konania na čakaťľov tri stupne VŠ, hoci pôvodne boli povinné len dva). V danom prípade ide o nepravú retroaktivitu, tiež nazývanú okamžitý účinok zákona (porov. tiež PL. ÚS 5/05), pričom vzhľadom na skutočnosť, že tu nie je akcesorické základné právo a že tu ide o priestor verejnoprávny, priestor súdnej správy, kde má štát silnú diskreciu, nemožno nájsť nič neproporcionálne, a tak neústavné. Ako bolo uvedené vo veci sp. zn. PL. ÚS 10/06, ľudské sklamanie dotknutých osôb však nemožno zamieňať s legitímnym očakávaním ako kategóriou právnej istoty ani s nadobudnutými právami či retroaktivitou.

Smerom k namietanému nesúladu ustanovenia § 151u ods. 1 a 2 zákona o sudcoch a ustanovenia čl. I bodu 45 zákona č. 33/2011 Z. z. možno ďalej uviesť, že ak by minister spravodlivosti navrhol justičného čakaťľa prideliť na výkon funkcie sudcu na určité miesto, Súdna rada nebola povinná takýto návrh akceptovať, pretože v zmysle čl. 141a ods. 4 písm. b) ústavy je to práve Súdna rada, ktorá je oprávnená rozhodovať o pridelení sudcu, nie je tak jej povinnosťou akceptovať návrh ministra spravodlivosti. Podmienkou pridelenia sudcu na určitý súd je získanie súhlasu nadpolovičnej väčšiny všetkých členov Súdnej rady.

Z čl. 30 ods. 4 ústavy vyplýva právo za rovnakých podmienok mať prístup aj k funkcii sudcu, resp. sa uchádzať o funkciu sudcu, nie však právo funkciu sudcu získať.

Tzv. „obsadzovanie“ miesta sudcu justičným čakaťľom bolo len procesným úkonom predloženia návrhu Súdnej rade ministrom spravodlivosti, keďže ten bol oprávnený (nie však povinný) predkladať návrh na pridelenie justičného čakaťľa na určený okresný súd po splnení podmienok na vymenovanie za sudcu. Žiaden právny nárok justičného čakaťľa na predloženie návrhu kandidáta na vymenovanie za sudcu prezidentovi a na rozhodnutie o pridelení na určený súd (t. j. ten, kde justičný čakaťľ vykonával prípravnú prax) nevznikol.

Vzhľadom na krátkosť času existencie inštitútu justičného čakaťľa je zrejmé, že nestihol vzniknúť ani nárok, aby minister spravodlivosti rozhodol, či justičného čakaťľa navrhne prideliť na určený okresný súd na rokovanie a rozhodnutie Súdnej rade, či následne Súdna rada rozhodne o pridelení a či Súdna rada rozhodne o predložení návrhu na vymenovanie justičného čakaťľa za sudcu prezidentovi. Nie nepodstatnou otázkou je, ako postupovať v prípade, ak by bolo na okresnom súde viac justičných čakaťľov so splnenou podmienkou 3-ročnej prípravnej praxe a odbornou justičnou skúškou a uvoľnilo by sa jedno miesto sudcu. Právna úprava účinná v období pred 1. májom 2011 túto situáciu neriešila.

Na základe uvedeného sa možno domnievať, že kedykoľvek sa v súlade so zákonom č. 385/2000 Z. z. mohla vytvoriť situácia, keď bolo na rozhodnutí ministra spravodlivosti, ktorého justičného čakatel'a z viacerých navrhne na pridelenie Súdnej rade na uvoľnené miesto sudcu.

Z hľadiska záruk čl. 30 ods. 4 ústavy možno povedať, že justičný čakatel' mal právo, aby minister spravodlivosti o ňom rozhodol, teda aby rozhodol či justičného čakatel'a Súdnej rade navrhne, alebo nie (analogicky pozri I. ÚS 83/06).

Opačný výklad, podľa ktorého by minister spravodlivosti bol povinný predložiť návrh na pridelenie každého justičného čakatel'a na určený okresný súd Súdnej rade aj v prípade viacerých justičných čakatel'ov, nemá zákonný podklad, pretože v takomto prípade by sa vyžadovala výslovná zákonná úprava o povinnosti predloženia viacerých justičných čakatel'ov ako kandidátov Súdnej rade.

Nárok byť predložený prezidentovi vo forme návrhu kandidáta schváleného Súdnou radou potom vzniká až prijatím platného uznesenia Súdnej rady k tejto otázke. Nemožno teda hovoriť o nijakom práve na ujetie sa funkcie sudcu.

Pri úvahe o existencii či neexistencii nadobudnutého práva stať sa sudcom je potrebné venovať sa otázke časového momentu vzniku možnosti justičného čakatel'a byť predložený Súdnej rade ministrom spravodlivosti na účely rozhodnutia o pridelení na určený súd a predložení návrhu na vymenovanie za sudcu prezidentovi. Keďže nikto z existujúcich justičných čakatel'ov k 1. máju 2011 nemohol splniť podmienku trojročnej prípravnej praxe, jednoznačne nikomu nevznikla ani len možnosť na predloženie jeho kandidatúry na pridelenie na určený súd a následné predloženie návrhu na jeho vymenovanie za sudcu.

Jediný nárok, ktorý justičnému čakatel'ovi vznikol v období od 1. januára 2009 do 30. apríla 2011, je právo byť justičným čakatel'om, a to v tom zmysle, že má právo vykonávať funkciu justičného čakatel'a, ak ju pozná objektívne právo. Keďže neuplynula zákonná doba – tri roky prípravnej praxe, nejde o právne uzavretý minulý skutkový a právny vzťah (v zmysle PL. ÚS 3/00), pretože samotné postavenie justičného čakatel'a nevyvolávalo žiadne nároky na ďalší funkčný postup. Nemožno tvrdiť, že nová právna úprava by neuznávala spätne právne postavenie justičného čakatel'a, pretože k zrušeniu tohto inštitútu došlo k 1. máju 2011, nie spätne. Prax justičného čakatel'a nie je spochybnená, len sa jej odňal potenciálny následok (za splnenia ďalších podmienok – skúška, doba, uvoľnenie sudcu) – právo na rozhodnutie, či bude predložený Súdnej rade. Nejde teda o pravú retroaktivitu.

Subjektívnym právom je teda len právo byť justičným čakatel'om, čo však štát aj mohol zmeniť tak, že sa ex lege z neho stal vyšší súdny úradník, keďže tiež v prípade práva byť justičný čakatel' samo osebe nejde o právo chránené ústavou.

V analyzovanom prípade ide o nepravú retroaktivitu, keďže nová právna úprava vytvára nové právne vzťahy a ruší doterajšie neuzavreté minulé právne vzťahy. Podľa nálezu sp. zn. PL. ÚS 6/04 retroaktívny zákon nemusí vždy porušovať ústavu, čo závisí aj od toho, či miera odlišnosti pôvodnej a neskoršej právnej úpravy v právnom riešení zákonodarcu má alebo nemá znaky svojvôle. Problém retroaktivity sa prekrýva s teóriou nadobudnutých práv (iura quesita) alebo s ňou celkom splýva. Teória nadobudnutých práv spočíva v zdôvodnení neprípustnosti takej situácie, aby práva, ktoré niekto nadobudol podľa zákona, mu boli dodatočne a so spätnou účinnosťou odňaté neskorším zákonom, t. j. aby so spätnou účinnosťou bol dodatočne v neprospech niekoho zmenený uzavretý právny stav, resp. dôvod vychádzajúci z tohto právneho stavu.

V nadväznosti na vyššie uvedené nemožno v súvislosti so zmenou statusu justičného čakatel'a s ústavnou relevanciou uvažovať o zániku možnosti tohto subjektu byť vymenovaný do funkcie sudcu na voľné miesto sudcu po úspešnom zložení odbornej justičnej skúšky, pretože vzhľadom na šírku rozhodovacej právomoci ministra spravodlivosti, Súdnej rady a prezidenta, ktorí vstupovali do novelizáciou zmeneného procesu ustanovovania sudcu, nedošlo k normatívnej kreácii legitímneho očakávania, že po úspešnom absolvovaní justičnej praxe a justičnej skúšky bude subjekt s úplnou istotou ustanovený do funkcie sudcu. Miera legitímneho očakávania subjektu teda nemohla dosiahnuť intenzitu potrebnú na realizáciu ústavnej ochrany. Proporcionalita zásahu je pritom dosahovaná verejným záujmom na zrovnoprávnení iných uchádzačov o sudcovskú funkciu s uchádzačmi, ktorých pozícia bola založená vstupom do pozície justičného čakatel'a. Napadnutá úprava je teda v súlade s referenčnými normami.

Ochrana osobných údajov v súvislosti s výberovým a ochrana osobných údajov v

	<p><u>súvislosti s písomným vyhlásením sudcu</u></p> <p>Napadnutá právna úprava je súčasťou modelu výberu sudcov, ktorý zákonodarca zvolil. Ústavnoprávne posúdenie napadnutej úpravy je s ohľadom na východiská tohto rozhodnutia limitované. Označené ustanovenie nemožno považovať za nesúladne, pretože miera zverejnených údajov kľúčovo súvisí s mierou verejného záujmu na informovanosti o osobách budúcich sudcov, ako aj sudcov, ktorí chcú byť prelození na súd vyššieho stupňa. Vychádzame z názoru, že i pri zverejňovaní údajov o osobách uchádzajúcich sa o funkciu sudcu a osobách ju vykonávajúcich ide o koncepčnú otázku so širokou mierou úvahy zákonodarcu. Nemožno tiež súhlasiť s názorom navrhovateľa, že laická verejnosť nedokáže posúdiť to, či kandidáti spĺňajú alebo nespĺňajú zákonné podmienky. Laická verejnosť totiž vykonáva kontrolu výberového konania, ktorá prostredníctvom transparentnosti súvisí aj s legitimitou súdnej moci. Právna úprava tak prechádza testom proporcionality, keďže právo na súkromie je právnou úpravou u verejných funkcionárov zúžené a záujem verejnosti na informáciách a transparentnosti je nepochybne legitímnym cieľom, o to viac v stave nízkej dôveryhodnosti súdnictva. Zákonodarca totiž nepožaduje od kandidátov na sudcov ani od sudcov samotných informácie intímneho charakteru, pričom informáciami, ktoré požaduje, beztak disponuje. Právo na súkromie tak nie je neprimerane obmedzené na úkor ochrany hodnoty nezávislosti a transparentnosti súdnej moci.</p> <p>Disent k bodu II výroku (procesné zamietanie veci)</p> <p>Tzv. procesné zamietanie návrhu v bode II výroku, výklad čl. 131 ods. 1 i. f. ústavy umožňujúci v kabáte ústavnosti denegatio iustitiae, považujem za zásadný štrukturálny problém procedúry našej súdnej kontroly ústavnosti a vyjadrim sa k nej rozsiahlejšie v odlišnom stanovisku k uzneseniu sp. zn. PL. ÚS 16/2014 – dobrovoľné dražby. Som presvedčený, že platná právna úprava umožňuje meritórne rozhodovať, a nerobiť tak ujmy hlavne v plenárnych kontradiktórnych konaniach o subjektívnych právach. Ústavný súd jednoducho nemôže rozhodnúť tak, že sa nevedel dohodnúť, resp. že sudcovia nevedeli nájsť medzi sebou konsenzus.</p> <p>Konkurencia k bodu IV výroku</p> <p>K bodu „K“ nálezu – zverejňovanie súdnych rozhodnutí, si dovoľujem doplniť, že danú úpravu možno tiež vnímať v protiklade s poňatím otvorenosti judikatúry počas doby neslobody. Ako uvádza Kühn «Požadavek centralizované publikácie soudcovského rozhodování je další invencí socialistických režimů. Bezprostředně po komunistickém převratu byla přetřžena decentralizovaná publikace soudních rozhodnutí. Soukromé vydávané sbírky soudních rozhodnutí byly nahrazeny sbírkami, jejichž obsah byl sestavován centrálně, za spolupráce nejřůznejších institucí (Původně včetně Generální prokuratury ČSR), čímž měla být eliminována rozhodnutí „špatná“» (In: Kühn, Z. Aplikace práva soudcem v ěře středoevropského komunismu a transformace. Analýza příčin postkomunistické právní krize. Praha : C. H. Beck, 2005, s. 87). Nechceme spochybňovať zmysel oficiálnych zbierok, ale chceme spochybňovať bránenie toku informácií o všetkých súdnych rozhodnutiach. Z vlastnej činnosti má ústavný súd vedomosť, ako je užitočné vnímať pomocou databáz, ako sú jeho nálezy implementované a vnímané súdmi všeobecnými. To nepochybne kultivuje právny štát.</p> <p>K zverejňovaniu neprávoplatných rozhodnutí možno ešte uviesť, že podľa čl. 142 ods. 3 ústavy sa rozsudky vyhlasujú v mene Slovenskej republiky a vždy verejne. Tieto rozsudky sú z logiky veci neprávoplatné.</p>
<p>použité odkazy na relevantnú judikatúru ústavného súdu, ESEP a iných súdov</p>	<p>Ústavný súd SR: PL. ÚS 21/08, PL. ÚS 10/05, IV. ÚS 46/2011, IV. ÚS 75/09, PL. ÚS 12/05 Ústavný súd Českej republiky: Pl. ÚS 39/08</p>

Spracoval: JUDr. Igor Mihalik

Upozornenie :

Prehľad vybraných rozhodnutí Ústavného súdu Slovenskej republiky (ďalej len „prehľad“) je neoficiálnym dokumentom, ktorý slúži výlučne na informovanie o rozhodovacej činnosti

Ústavného súdu Slovenskej republiky (ďalej len „ústavný súd“). Prehľad sa zostavuje Analytické oddelenie Odboru súdnych poradcov a súdnej agendy Kancelárie Ústavného súdu Slovenskej republiky z rozhodnutí ústavného súdu, písomne vyhotovených a odoslaných účastníkom konania v danom období. Prehľad nezaväzuje ústavný súd a nenahrádza jednotlivé rozhodnutia ústavného súdu, z ktorých bol zostavený.